

AJUNTAMENT D'ASCÓ

PLA LOCAL DE POLÍTIQUES DE DONES

2016 – 2019

Joana Badia Rion

Genera Innovació SCCL

SUMARI

SUMARI	1
INTRODUCCIÓ: Per què un Pla Local de Polítiques de Dones?	2
De què parlem quan parlem de polítiques de dones?	4
Marc normatiu	4
Marc conceptual	10
Objectius generals del Pla	12
DIAGNOSI	14
Metodologia	14
Situació demogràfica	15
Característiques socioeconòmiques i món laboral	17
Educació	19
Salut i serveis socials	21
Espai domèstic i treball reproductiu	23
Temps lliure, activitats de lleure	25
Vida associativa i política	26
Violència de gènere	27
LÍNIES ESTRATÈGIQUES GENERALS	30
A. IMPLEMENTACIÓ DE LA PERSPECTIVA DE GÈNERE A LES POLÍTIQUES I ACTUACIONS DE L'AJUNTAMENT D'ASCÓ	31
B. ÀMBIT SOCIOECONÒMIC I ACCÉS AL MÓN LABORAL	34
C. ÀMBIT EDUCATIU I ESCOLAR	37
D. ACCÉS A LA SALUT I ELS SERVEIS SOCIALS	40
E. ÀMBIT DOMÈSTIC I TREBALL REPRODUCTIU	43
F. TEMPS LLIURE, OCI I ACTIVITATS DE LLEURE	45
G. ÀMBIT ASSOCIATIU I PARTICIPACIÓ PÚBLICA	48
H. VIOLÈNCIA DE GÈNERE	49
CRONOGRAMA DE LES ACCIONS A REALITZAR	53
DIFUSIÓ, SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PLA	54
CONCLUSIONS	56
REFERÈNCIES	57
MODELS DE FITXES DE SEGUIMENT I AVALUACIÓ	58

INTRODUCCIÓ: Per què un Pla Local de Polítiques de Dones?

El concepte d'igualtat entre dones i homes és una temàtica àmpliament treballada durant els últims anys per part d'organitzacions de defensa dels drets humans, moviments socials, entitats de participació ciutadana i, també, per algunes administracions públiques que han inclòs en la seva agenda la promoció de la igualtat de gènere com un dels eixos de treball a promocionar.

En aquest sentit, l'any 2015 el Parlament de Catalunya va aprovar la Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'Igualtat Efectiva entre Dones i Homes, que conté diverses previsions entorn de les obligacions de les administracions públiques quan a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes. Així, l'article 6 d'aquesta llei estableix les Funcions dels ens locals de Catalunya, en concret:

Article 6. Funcions dels ens locals de Catalunya

1. Dins de l'àmbit territorial respectiu, i en l'exercici de les competències que els atribueix l'ordenament jurídic, corresponen als municipis i a les altres entitats locals, en matèria de polítiques d'igualtat de gènere, les funcions següents:

a) Estudiar i detectar les mancances i les necessitats de les dones, per a complir les finalitats d'aquesta llei dins de llur àmbit territorial, comptant amb la col·laboració de les associacions de dones.

b) Sensibilitzar la població sobre les causes de la violència masclista i, en el marc de la normativa vigent, impulsar actuacions i campanyes de prevenció i posar a disposició de la població els serveis d'atenció necessaris per a les persones que pateixen les diverses manifestacions de la violència masclista.

- c) Atendre, informar i orientar les dones sobre programes i recursos per a facilitar l'exercici efectiu de llurs drets, i sensibilitzar homes i dones en termes d'igualtat de drets i deures.
- d) Crear i adequar els mecanismes necessaris per a integrar la transversalitat de la perspectiva de gènere en llurs actuacions polítiques.
- e) Establir les condicions de formació i capacitació del personal a llur servei.
- f) Elaborar, aprovar, executar i avaluar els plans d'igualtat de dones i homes destinats al personal a llur servei a què fa referència l'article 15.
- g) Dissenyar, aprovar, executar i avaluar els plans d'igualtat a què fa referència aquesta llei que afecten els ens locals.
- h) Fomentar l'autonomia personal i econòmica de les dones i impulsar l'ocupació femenina.
- i) Fomentar la presència de dones en els òrgans de participació i en els espais de presa de decisions.
- j) Donar suport als grups feministes i a les entitats de defensa dels drets de les dones, i impulsar-ne la participació en el disseny, l'elaboració, el desenvolupament i l'avaluació de les polítiques d'igualtat i de transversalització de gènere.
- k) Adequar i mantenir estadístiques actualitzades que permetin un coneixement de la situació diferencial de dones i homes en els diferents àmbits d'intervenció local.
- l) Dissenyar i aplicar polítiques destinades a eradicar les desigualtats i les explotacions de les dones en tots els àmbits locals d'intervenció.**
- m) Complir-ne qualsevol altra que li atribueixi la legislació vigent. [...]

D'acord amb les prescripcions d'aquesta Llei, doncs, els ens locals queden obligats a impulsar les accions necessàries per tal de garantir la igualtat d'oportunitats en el sí del seu municipi i per fomentar la participació de les dones en tots els àmbits de la vida. És per això, doncs, que el Pla Local de Polítiques de Dones es presenta com l'instrument més adequat per a complir amb l'objectiu general d'elaborar un document marc que serveixi per assolir el gran objectiu d'articular totes les actuacions adreçades a aconseguir la igualtat, així com el de fer efectiva l'aplicació del

principi de transversalitat de gènere en tots els àmbits d'actuació de l'administració pública, conceptes, tots ells, que s'aniran desenvolupant al llarg d'aquest pla.

De què parlem quan parlem de polítiques de dones?

Marc normatiu

La situació actual d'igualtat jurídica de les dones és un fet relativament recent a la nostra societat, però suficientment desenvolupat com per fer-nos oblidar sovint que, no fa tants anys, les dones a l'Estat espanyol estaven privades de gran part dels seus drets més bàsics i excloses de l'ús i lliure disposició de la seva vida i dels seus béns.

Amb anterioritat a la Constitució de 1978, la condició jurídica de les dones estava sotmesa a importants restriccions i els codis tendien a reservar-los un àmbit de drets únicament a l'esfera privada perquè existia el convenciment que les dones formaven part de l'esfera domèstica i havien d'estar sota l'autoritat real i/o simbòlica dels homes en tot allò referent a l'espai públic.

Gràcies als moviments feministes que es van començar a gestar durant la lluita antifranquista, la redacció de la Constitució aprovada el 1978 va incloure determinats preceptes encarats a garantir la igualtat formal entre dones i homes (article 9.2), però també a intentar garantir la igualtat real (article 14) establint l'obligació dels poders públics de posar els instruments necessaris per fer-la efectiva. Des d'aleshores, la igualtat entre dones i homes comença a ser un objectiu institucional que es materialitza en organismes com l'Instituto de la Mujer, creat l'any 1983.

Partint d'aquesta base, s'exposen a continuació les principals normatives internacionals, nacionals i autonòmiques, encarades a la introducció de la perspectiva de gènere en les actuacions de l'administració pública, i a garantir i promoure la igualtat d'oportunitats entre dones i homes:

Normativa internacional i europea

En els diferents marcs internacionals, i molt especialment en el de les Nacions Unides i el de la Unió Europea, són nombrosos els encàrrecs que fan referència a la promoció de la igualtat d'oportunitats i a l'eliminació de qualsevol discriminació per raó de gènere a tots els nivells de l'administració pública.

En aquest sentit, els acords internacionals fruit de les diferents Conferències Mundials i tota la legislació de la Unió Europea condicionen plenament l'actuació dels poders públics espanyols, bàsicament perquè contenen mandats de tipus legal, però també perquè, alhora, han servit per dotar de certa coherència l'enfocament d'actuació en matèria de polítiques de gènere, amb independència del color polític dels successius governs.

Així, per exemple, a nivell europeu la igualtat és considerada un principi inspirador fonamental de l'ordenament jurídic (article 2 del Tractat de la UE), i per tant, el dret de la UE ha anat aprofundint de forma progressiva en el desenvolupament d'aquest principi.

Aquest aprofundiment de la política de la Comunitat Europea en matèria d'igualtat es visualitza en tres etapes ben diferenciades, que alhora tenen també la seva plasmació directa en la política desenvolupada dins l'Estat espanyol: des d'una primera aproximació en la qual s'abordava bàsicament la igualtat de tracte dins el món laboral, es va passar a una segona etapa iniciada a principis dels anys 90, en que es comencen a aplicar mesures d'acció positiva en favor de les dones (adopció de mesures estructurals per fomentar la participació social de les dones i avançar vers la igualtat "real" i no només formal o normativa); fins arribar a l'etapa actual, caracteritzada per la transversalització de les polítiques públiques d'igualtat, tal com ja es van formular durant la Conferència Mundial sobre la Dona celebrada a Beijing el 1995.

Més enllà de les directives específiques, els tractats marc que inspiren la política europea parlen de la igualtat de gènere en els següents termes:

Tractat de Roma: És el tractat pel qual s'institueix la Comunitat Econòmica Europea, signat el 25 de març de 1957. Tot i que no contenia cap definició específica del Principi d'Igualtat entre dones i homes, sí que formulava en el seu article 119 el Principi d'Igual Remuneració per a les dones i els homes per un treball d'igual valor.

Tractat de la Unió Europea o de Maastricht: D'1 de novembre de 1993, va suposar el reconeixement de la implantació de mesures d'acció positiva per a les dones, mitjançant l'adopció de "mesures que prevegin avantatges concretes destinades a facilitar a les

dones l'exercici de les activitats professionals o evitar o compensar algun impediment en les seves carreres professionals".

Tractat d'Amsterdam: A partir de 1999 va entrar en vigor el Tractat de la Unió Europea d'Amsterdam, aprovat el 1997. Després d'aquest tractat, el tradicional principi d'igualtat i no discriminació, que en el Tractat de Roma s'havia formulat inicialment només en matèria salarial, s'ampliarà i reformularà, prohibint-tota discriminació per "raó de sexe, origen racial o ètnic, religió, conviccions, discapacitat, edat o orientació sexual ". A més el Tractat d'Amsterdam imposa l'adopció d'accions comunitàries, i s'autoritza la implantació de mesures d'acció positiva per part dels Estats membres. Això serà d'especial rellevància ja que ofereix així el marc jurisprudencial per a l'aplicació d'aquestes mesures, dissipant els dubtes sobre la legitimitat de les accions positives que s'havia mantingut a la jurisprudència comunitària.

A partir del Tractat d'Amsterdam la igualtat de dones i homes es convertirà en una tasca prioritària per a la Unió Europea, i així es reflectirà en la exigència al Consell de l'adopció de mesures que garanteixin el principi de igualtat de tracte i d'oportunitats, i permetent als Estats membres la adopció de mesures legislatives que afavoreixin a les dones.

A més els Estats membres es van comprometre a incorporar el principi de igualtat al conjunt d'accions i polítiques generals (transversalitat de gènere), gràcies al que disposa l'art. 141 del Tractat de Amsterdam.

Normativa espanyola

Les actuacions a nivell internacional esmentades anteriorment han incidit de forma decisiva en l'evolució de les polítiques d'igualtat a l'Estat espanyol envers un model més igualitari, basat més aviat en les propostes de coresponsabilitat que no pas en les de conciliació, i per tant, fonamentat en polítiques de tipus estructural, és a dir, diferents d'aquelles polítiques específiques adreçades exclusivament a les dones.

L'Estat Espanyol, de la mateixa manera que la resta d'estat membres de la UE, ha anat realitzant la transposició de totes les Directives europees aprovades en l'àmbit de la igualtat d'oportunitats. Seguint, com ja hem vist, el principi d'igualtat consagrat a la Constitució. En aquests context, les principals normes que hem de tenir en compte són:

Llei d'impacte de gènere: Llei 30/2003 de 13 d'octubre, sobre mesures per incorporar la valoració d'impacte de gènere en les disposicions normatives que elabori el govern. Aquesta llei estableix que els projectes de llei i les disposicions reglamentàries han d'anar acompanyades d'un informe en el qual s'hagi estudiat l'impacte de gènere. Aquest impacte de gènere es refereix a la valoració dels possibles efectes que les normes aprovades puguin tenir de manera diferenciada, sobre dones i homes, i que tindrà en compte, especialment, les possibles desigualtats i discriminacions per raó de sexe existents.

Llei contra la Violència de Gènere: Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, que ve a desenvolupar mesures de protecció integral contra la Violència de Gènere. Aquesta llei complementa la llei ja existent 27/2003, de 31 de juliol, que regulava l'Ordre de protecció a les víctimes de violència domèstica, dotant d'un marc més ampli, en ser integral, per a la lluita contra la violència de gènere. La llei a més, emparant-se en l'àmbit de Nacions Unides, fa un important avanç en la definició de la violència de gènere.

Llei d'Igualtat: Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva entre dones i homes. Aquesta llei, que ha estat un dels punts clau dins del marc normatiu en igualtat a nivell estatal així com per al desenvolupament de les polítiques d'igualtat en els últims anys, està fonamentada, igual que en els programes, accions i normatives europees en matèria d'igualtat, en la integració del principi d'igualtat d'oportunitats en totes les polítiques, actuacions i àmbits. Així la formulació de la Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva entre dones i homes, té com a objectiu central fer efectiu el **principi d'igualtat de tracte i l'eliminació de tota discriminació contra les dones**, i per fer-ho atorga una importància molt rellevant a les **polítiques actives i a les accions positives de les administracions públiques** i a les relacions entre particulars. És una llei transversal, tal com correspon al fet de ser també una llei de transposició de diverses directives comunitàries i posa de manifest l'obligació normativa de treballar des dels poders públics, de forma transversal, en favor de la igualtat de tracte i d'oportunitats (art. 15).

Per finalitzar, també cal prendre en consideració la influència del marc normatiu propi de la nostra comunitat autònoma, perquè a Catalunya la Generalitat té la competència exclusiva en polítiques de gènere i ja en el títol preliminar del vigent Estatut d'Autonomia queda establert que els poders públics catalans han de promoure, entre d'altres, els valors de la igualtat i l'equitat de gènere. De forma més concreta, en l'article 41 d'aquesta norma s'estableix la perspectiva de gènere com un principi que ha d'informar totes les actuacions dels poders públics catalans:

Article 41. Perspectiva de gènere

1. Els poders públics han de garantir el compliment del principi d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes en l'accés a l'ocupació, en la formació, en la promoció professional, en les condicions de treball, inclosa la retribució, i en totes les altres situacions, i també han de garantir que les dones no siguin discriminades a causa d'embaràs o de maternitat.
2. Els poders públics han de garantir la transversalitat en la incorporació de la perspectiva de gènere i de les dones en totes les polítiques públiques per a aconseguir la igualtat real i efectiva i la paritat entre dones i homes.
3. Les polítiques públiques han de garantir que s'afrontin de manera integral totes les formes de violència contra les dones i els actes de caràcter sexista i discriminatori; han de fomentar el reconeixement del paper de les dones en els àmbits cultural, històric, social i econòmic, i han de promoure la participació dels grups i les associacions de dones en l'elaboració i l'avaluació d'aquestes polítiques.
4. Els poders públics han de reconèixer i tenir en compte el valor econòmic del treball de cura i atenció en l'àmbit domèstic i familiar en la fixació de llurs polítiques econòmiques i socials.
5. Els poders públics, en l'àmbit de llurs competències, i en els supòsits que estableix la llei, han de vetllar perquè la lliure decisió de la dona sigui determinant en tots els casos que en puguin afectar la dignitat, la integritat i el benestar físic i mental, en particular pel que fa al propi cos i a la seva salut reproductiva i sexual.

Per tant, l'Estatut d'Autonomia de Catalunya estableix clarament que la integració activa de la dimensió de gènere ha de ser present en l'elaboració i l'aplicació de totes les accions i polítiques que duguin a terme tots els poders públics catalans en el desenvolupament de les seves

competències, i és aquest marc normatiu el que fonamenta i dóna sentit al Pla Local de Polítiques de Dones de l'Ajuntament d'Ascó, que es desenvoluparà a continuació.

A nivell català cal tenir en compte també:

Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista: La finalitat d'aquesta llei és establir els mecanismes per contribuir a l'eradicació de la violència masclista que pateixen les dones i reconèixer i avançar en garanties respecte al dret bàsic de les dones a viure sense cap manifestació d'aquesta violència. En aquest sentit, s'estableixen a la llei diverses recomanacions cap al poders públics de cara a la prevenció, detecció i abordatge de les diverses manifestacions de la violència masclista que tenen lloc en l'àmbit català i es reconeixen com a tals les agressions patides per les dones en àmbits com el món laboral, l'espai públic o la violència econòmica; fet que suposa un gran avenç respecte de la normativa estatal contra la violència masclista que la limita només a l'àmbit de la parella o ex-parella.

Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes: Aquesta és la normativa més important en el text que ens ocupa, la llei estableix els principis rectors que han de presidir l'actuació dels poders públics de Catalunya amb relació a la igualtat efectiva de dones i homes, els mecanismes per a garantir la integració de la perspectiva de gènere en les polítiques públiques, l'avaluació d'impacte i el reconeixement de les associacions que treballen en aquest sentit.

Així mateix, es determinen les competències de l'Administració de la Generalitat i de l'Administració local en matèria de polítiques d'igualtat, definint el marc organitzatiu per a impulsar, desenvolupar i avaluar les accions i les polítiques públiques per a promoure la igualtat de dones i homes a Catalunya i es preveuen els mecanismes per a garantir el dret d'igualtat efectiva de dones i homes en l'Administració pública (en polítiques de contractació pública, subvencions, ajuts, beques i llicències administratives, nomenament paritari en els òrgans de presa de decisions i en els plans d'igualtat per al personal al servei de les administracions públiques de Catalunya, les institucions de la Generalitat, els agents socials i les entitats sense ànim de lucre, i també l'impacte de gènere en les lleis de pressupostos).

Finalment, la llei estableix les polítiques públiques per a promoure la igualtat efectiva: participació política i social per a fer efectiu el dret a la participació social de les dones;

garanties per assegurar una formació educativa basada en la coeducació; obligacions amb relació a les manifestacions culturals, els mitjans de comunicació i les tecnologies de la informació i la comunicació, en l'àmbit universitari i de la recerca; la incorporació transversal de la perspectiva de gènere a tots els estudis universitaris i en l'àmbit esportiu.

Serà doncs aquest el marc normatiu en el qual es fonamentarà el Pla Local de Polítiques de Dones de l'Ajuntament d'Ascó, procurant ser fidels al principi d'igualtat i a les diverses disposicions encarades a garantir la igualtat d'oportunitats i la incorporació de la perspectiva de gènere a les polítiques públiques municipals.

Marc conceptual

Abans de començar a establir les mesures concretes a desenvolupar dins del marc d'actuació del municipi d'Ascó, és necessari que coneguem des d'un punt de vista teòric els diversos conceptes que descriuen les situacions que es descriuran al llarg del Pla Local. Per això, ens hem atès a les definicions que s'estableixen a la Llei 17/2015 d'Igualtat de Catalunya en el seu article 2, i en reproduïm les principals a continuació:

- **Perspectiva de gènere:** la presa en consideració de les diferències entre dones i homes en un àmbit o una activitat per a l'anàlisi, la planificació, el disseny i l'execució de polítiques, tenint en compte la manera en què les diverses actuacions, situacions i necessitats afecten les dones. La perspectiva de gènere permet de visualitzar dones i homes en llur dimensió biològica, psicològica, històrica, social i cultural, i també permet de trobar línies de reflexió i d'actuació per eradicar les desigualtats.
- **Estereotips de gènere:** les imatges simplificades que atribueixen uns rols fixats sobre els comportaments pretesament «correctes» o «normals» de les persones en un context determinat en funció del sexe al qual pertanyen. Els estereotips de gènere són a la base de la discriminació entre homes i dones i contribueixen a justificar-los i a perpetuar-los.
- **Equitat de gènere:** la distribució justa dels drets, els beneficis, les obligacions, les oportunitats i els recursos sobre la base del reconeixement i el respecte de la diferència entre dones i homes en la societat.

- ✚ **Igualtat de gènere:** la condició d'ésser iguals homes i dones en les possibilitats de desenvolupament personal i de presa de decisions, sense les limitacions imposades pels rols de gènere tradicionals, per la qual cosa els diferents comportaments, aspiracions i necessitats de dones i d'homes són igualment considerats, valorats i afavorits.
- ✚ **Discriminació directa:** la situació en què es troba una persona que és, ha estat o pot ésser tractada, per raó de sexe o de circumstàncies directament relacionades amb la seva condició biològica, d'una manera menys favorable que una altra en una situació anàloga. No són mesures discriminatòries per raó de sexe les que, encara que plantegin un tractament diferent per a homes i dones, tenen una justificació objectiva i raonable, com ara les que es fonamenten en l'acció positiva per a les dones, en la necessitat d'una protecció especial per motius biològics o en la promoció de la coresponsabilitat de dones i homes en el treball domèstic o en el de cura de persones.
- ✚ **Discriminació indirecta:** la situació discriminatòria creada per una disposició, un criteri, una interpretació o una pràctica pretèsament neutres que poden causar un perjudici més gran a les persones d'un dels sexes, excepte si resulten adequats i necessaris i es poden justificar amb criteris objectius que no tinguin cap relació amb qüestions de gènere.
- ✚ **Discriminació múltiple:** la situació en què una dona, pel fet de pertànyer a altres grups que també solen ésser discriminats, pateix formes agreujades i específiques de discriminació. En aquest punt caldria tenir en compte també el concepte d'interseccionalitat que pretén posar en consideració que les discriminacions acostumen a tenir diversos eixos com poden ser, a banda del gènere, la raça, l'edat, les capacitats físiques, la religió, etc.
- ✚ **Treball reproductiu:** Anomenat a la Llei 17/2015 com a "Treball domèstic i de cura de persones" es pot definir com el conjunt d'activitats no remunerades relacionades amb el treball domèstic i amb l'atenció i la cura dels membres de la família, que és a la base del treball de mercat pel fet de fer possible que les persones es mantinguin en les millors condicions de salut i formació per a poder ésser productives en el mercat de treball o per a poder-ho ésser en el futur. El treball domèstic i de cura de persones, que tradicionalment s'ha assignat a les dones, comprèn, entre altres, les tasques d'higiene i manteniment de la llar; l'economia domèstica; la cura, entre altres, dels fills i de les

persones dependents; la gestió dels afers mèdics i escolars o formatius, i, en general, totes les accions que persegueixen el benestar del nucli familiar.

- ✚ **Coeducació:** l'acció educadora que potencia la igualtat real d'oportunitats i valora indistintament l'experiència, les aptituds i l'aportació social i cultural de dones i homes, en igualtat de drets, sense estereotips sexistes, homofòbics, bifòbics, transfòbics o androcèntrics ni actituds discriminatòries per raó de sexe, orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere.

Per tal d'afrontar la tasca de garantir la igualtat de gènere i traçar les accions polítiques necessàries per a realitzar-ho des de l'àmbit local, cal doncs que ens fem dues preguntes fonamentals: d'una banda, quina és la situació de partida dels homes i de les dones en el municipi d'Ascó, viuen i es comporten de la mateixa manera? I de l'altra, quin serà l'impacte de les accions previstes en les dones i els homes de la localitat, serà igual o no, i quines diferències es poden produir? I haurem de respondre aquestes preguntes prenent com a base els conceptes teòrics que acabem de definir.

Objectius generals del Pla

Per acabar la introducció i respondre a la pregunta principal de per què és necessari i què es vol aconseguir amb el Pla Local de Polítiques de Dones de l'Ajuntament d'Ascó, definirem els seus objectius generals que es concreten en els següents:

- ✚ Fer una revisió de les dades quantitatives i qualitatives sobre les dones d'Ascó contingudes al Pla Local de Polítiques de Dones 2012 – 2015.
- ✚ Actualitzar les dades existents i definir la situació i necessitats actuals per a les dones d'Ascó que se'n puguin derivar.
- ✚ Definir línies estratègiques de treball per a fomentar el paper actiu de les dones a la societat del municipi d'Ascó.
- ✚ Definir objectius a curt, mig i llarg termini derivats de la posada en marxa i desenvolupament del Pla Local de Polítiques de Dones encarats a reduir les desigualtats

i discriminacions de gènere que es detectin a la població, així com a generar una societat més igualitària.

DIAGNOSI

Metodologia

Per tal de definir el punt de partida a l'hora d'elaborar les diverses propostes d'actuació que conté aquest Pla Local, s'ha realitzat una fotografia del municipi i de les seves problemàtiques amb perspectiva de gènere a partir de dos eines principals: per una banda, s'ha elaborat una anàlisi quantitativa a través de les dades públiques facilitades pels diversos organismes oficials d'estadística com són l'Institut Català d'Estadística (IDESCAT) i l'Institut Nacional d'Estadística (INE) dels estudis dels quals s'han pogut extreure les principals dades necessàries per dibuixar la situació actual de dones i homes al municipi en xifres.

Per altra banda, s'ha realitzat una enquesta que ha estat resposta per 56 persones del municipi (21 homes i 35 dones), d'edats compreses entre els 20 i els 89 anys, en que s'han plantejat diverses qüestions al voltant dels temes d'interès per aquest Pla Local, recollint informació quantitativa, però també qualitativa, que ens ha permès valorar les problemàtiques detectades per la ciutadania al voltant de les diferències de gènere i dels usos dels temps i els espais quotidians que seran fonamentals de cara a establir accions concretes de millora a desenvolupar a través del present document.

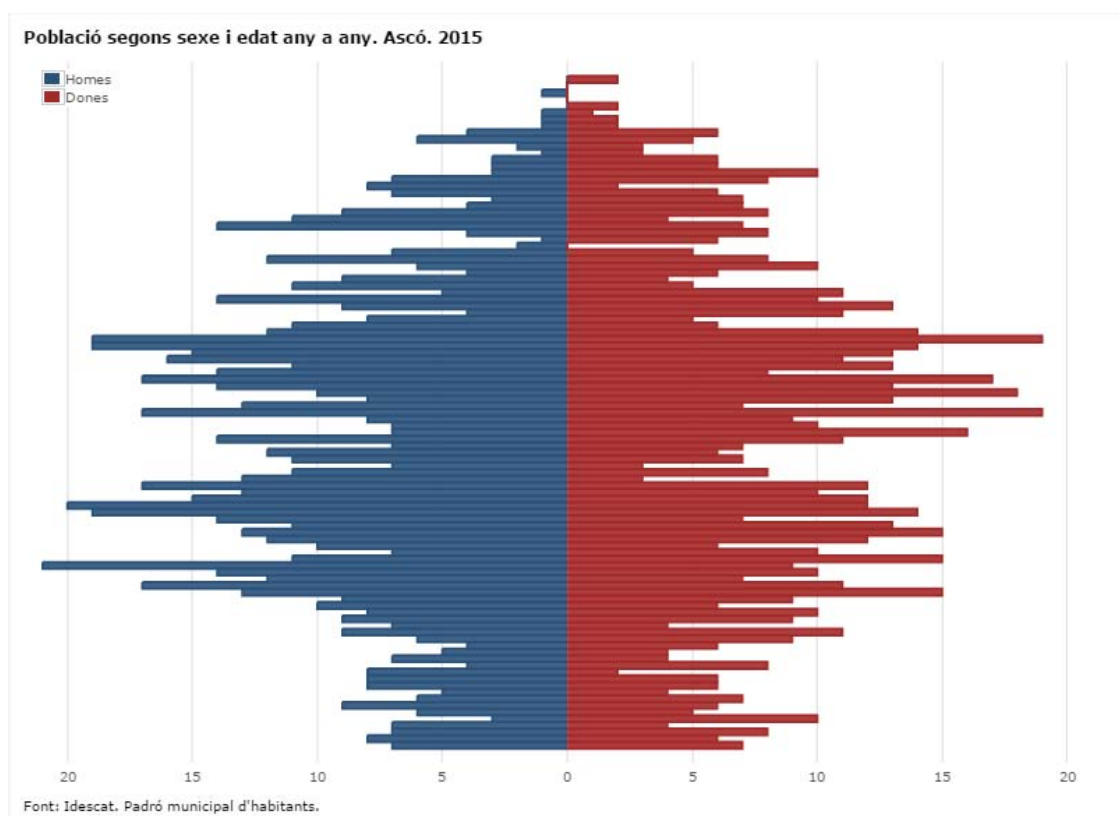
En aquesta anàlisi s'ha prioritzat en tot moment treballar amb dades desagregades per sexe que permeten valorar les condicions de dones i home de manera diferenciada, per tal de poder emetre conclusions amb perspectiva de gènere.

Finalment, per tal de completar les informacions necessàries i tenir un coneixement més profund d'allò que passa actualment el municipi i a les seves dones s'ha contactat amb diverses professionals que treballen en l'àmbit local, concretament en l'àmbit educatiu i de serveis socials, així com amb la tècnica municipal responsable de supervisar l'elaboració d'aquest pla.

A continuació, doncs, es fa una presentació de l'estat actual del municipi definit en base a totes les dades que s'han pogut extreure de la recerca que acabem d'exposar.

Situació demogràfica

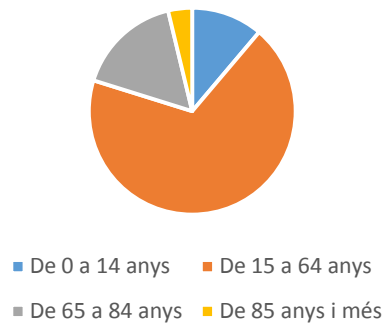
Ascó és un municipi de la zona nord de la comarca de la Ribera d'Ebre. El seu terme municipal té una extensió de 74'30 Km². La seva població és de 1.682 persones segons cens de 2015, de les quals 805 són dones i 877 homes.

1. Elaboració i font: IDESCAT

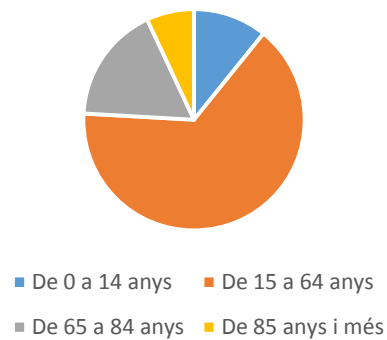
La població d'Ascó es presenta com una piràmide de base estreta, amb un nombre menor d'habitants de les edats menors, que representa un descens progressiu de la taxa de fecunditat local i, per tant, de la seva taxa de natalitat. Per altra banda, la mortalitat afecta en major proporció i més aviat a la població masculina, donant lloc a una desproporció en el nombre de dones i homes a favor de les dones, especialment a partir dels 75 anys. També s'observa que les franges d'edat amb més població de dones són les de 45-59 i 25-34 anys, mentre que dels homes és 20-24, 30-34 i 50-59 anys.

Repartiment d'homes per grup d'edat

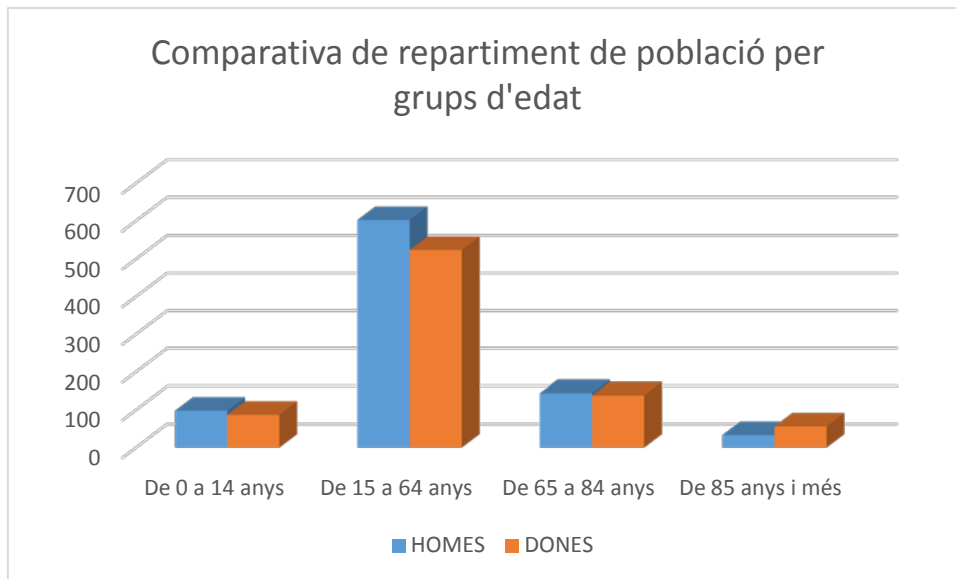
2. Creació pròpia / Font: IDESCAT

Repartiment de dones per grup d'edat

3. Creació pròpia / Font: IDESCAT

Veiem doncs que, si bé el repartiment general és força semblant en ambdós sexes, sí que podem observar una ampliació de la diferència a partir de 65 anys, molt favorable a les dones, que representen quasi una quarta part del total de dones residents a Ascó.

4. Creació pròpia / Font: IDESCAT

Finalment, pel que fa a la demografia d'Ascó cal destacar la poca presència de famílies d'origen estranger, suposant segons dades de l'IDESCAT 2015 un total de 124 persones, un 7% del total, de les quals 63 són homes i 61 dones, es troben repartits en una proporció molt equilibrada.

Característiques socioeconòmiques i món laboral

Ascó és una població amb un teixit industrial pobre, situada en una zona en que l'activitat agrària encara té molt de pes en les economies locals. Tanmateix, el municipi d'Ascó es diferencia dels del seu voltant per comptar dins del seu terme municipal amb una indústria de gran transcendència econòmica a la comarca: les centrals nuclears d'Ascó I i Ascó II que ha definit en gran mesura la idiosincràsia de les relacions laborals al poble, tot i que també disposa d'un polígon industrial amb una creixent implantació d'altres tipus d'empreses.

A nivell quantitatiu, les darreres dades d'ocupació de les que disposem són poc actualitzades, ja que són les del darrer cens de població, iniciat l'any 2011 i acabat el 2012, tanmateix poden donar una idea aproximada de la situació:

Població ocupada	669
Població desocupada	150
Població inactiva	825
Població de 16 anys i més	1.466

5. IDESCAT

Pel que fa a la població desocupada, a nivell de diferències de gènere, podem destacar que de les últimes dades registrades pel Departament de Treball, Afers socials i família de la Generalitat, hi ha 50 dones i 44 homes registrats a l'atur. Si ho comparem amb les persones afiliades a la seguretat social al règim general (401) o al règim d'autònoms (99), detectem que a juny de 2016 la taxa d'atur registrada se situa en un 15,8%, xifres lleugerament inferiors a l'atur detectat pel cens del 2011, per bé que els censos calculen l'atur mostral (és a dir, independentment de si la persona aturada s'ha registrat o no com a demandant d'ocupació).

El fet que l'atur femení s'hagi mantingut per sobre del masculí de manera continuada des de l'any 2005, d'acord amb les dades exposades en l'últim Pla Local de Polítiques de Dones d'Ascó (2012 – 2015) porta a pensar que les problemàtiques detectades en aquell moment, són vigents encara avui en dia, essent que de l'enquesta realitzada en aquell moment, així com de la diagnosi posterior se'n podia concloure que la falta d'igualtat d'oportunitats amb els homes, derivada sobretot de la encara forta divisió sexual del treball present al municipi, de la qual es deriva en molts casos la impossibilitat de conciliar la vida familiar i laboral, els obstacles per assolir càrrecs directius i la maternitat, continuen sent encara avui en dia forts obstacles detectats per les dones per tal d'accedir al mercat laboral en les mateixes condicions que els homes.

Pel que fa a les condicions econòmiques de subsistència, de l'enquesta realitzada se'n poden extreure les següents conclusions:

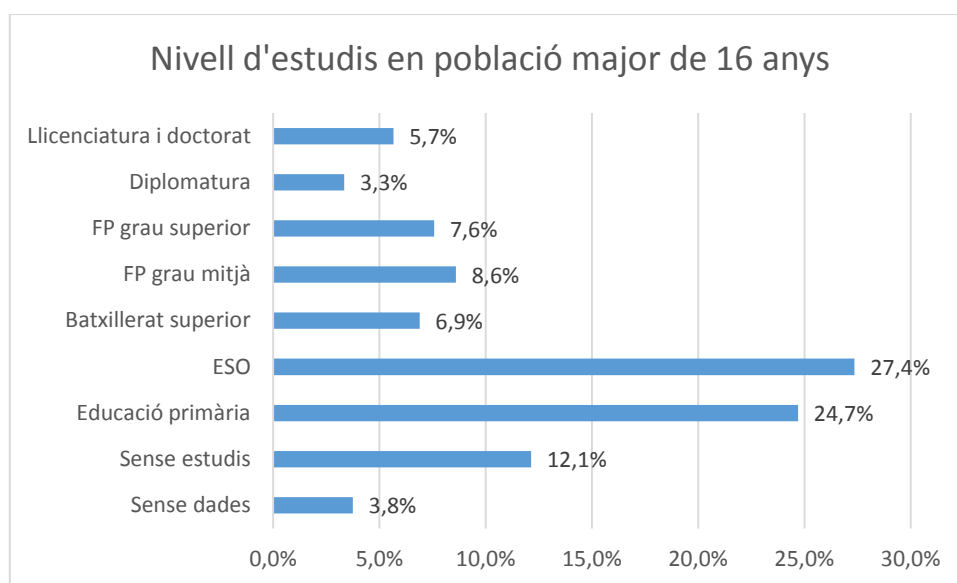
- 43 de les 56 persones enquestades es consideren econòmicament independents, de les quals 24 són dones i 19 homes.
- De les 13 persones que responen que no són econòmicament independents, en canvi, 11 són dones i només 2 homes. Així doncs, estan sobrerrepresentades les dones que

encara depenen del marit a nivell econòmic, i suposen un 20% del total de la població enquestada i un 31% de les dones.

- Finalment cal destacar que de les 11 dones que han declarat no ser econòmicament independents, 9 han indicat que per subsistir depenien directament del seu marit o parella.

Educació

Per definir el nivell d'estudis dels i les habitants del municipi malauradament comptem només amb les dades proporcionades per l'IDESCAT a partir del Cens de població i habitatge de l'INE actualitzat per última vegada el 2011, de les quals podem extreure el següent gràfic:

6. Creació pròpia / Font: IDESCAT

Per altra banda, de les enquestes realitzades i tenint en compte que les mateixes es presenten només a nivell orientatiu, podem destacar:

- De les 35 dones enquestades, 20 tenen estudis secundaris o superiors (57%), dels 21 homes enquestats, 12 tenen estudis secundaris o superiors (57%) per tant es podria concloure que el nivell d'estudis és força igualitari dins el municipi.

A nivell de centre educatiu, el municipi d'Ascó compta amb una llar d'infants municipal de titularitat pública i amb un centre escolar d'educació primària on cursen estudis aproximadament un centenar de nens i nenes.

En l'enquesta realitzada s'ha preguntat al voltant de la satisfacció de la població envers dels serveis educatius esmentats i s'han obtingut resultats molt positius en aquest sentit, sobretot per part de les dones enquestades:

	SÍ		NO	
	Dones	Homes	Dones	Homes
Consideres que l'escola d'Ascó compleix amb les necessitats d'escolarització de la canalla del poble?	30	17	1	1
Consideres que la llar d'infants d'Ascó compleix amb les necessitats d'escolarització de la canalla del poble?	28	17	1	0

7. Enquesta de diagnosi - elaboració pròpia

Pel que fa a l'educació secundària cal dir que el jovent d'Ascó acudeix a l'institut de Flix (IES Flix) on s'imparteixen els cursos de l'ESO i el Batxillerat. En aquest àmbit hem de fer referència a l'anomenat programa "Kant per la igualtat" que es va realitzar entre els anys 2012 i 2015 amb l'objectiu de treballar preventivament les desigualtats i la violència de gènere amb joves d'entre 12 i 16 anys de la comarca de la Ribera d'Ebre.

Aquest projecte que ha estat coordinat de forma mancomunada pel Serveis d'Informació i Atenció a les Dones i l'àrea de joventut del Consell Comarcal ha volgut treballar, mitjançant un seguit de tallers, dinàmiques i enquestes, amb el mateix grup d'alumnes sobre l'amor, les relacions de parella i la violència, per tal d'identificar quin impacte han tingut les diverses actuacions preventives plantejades i replantejar, si cal, el treball que es realitza des d'aquestes administracions per a la promoció de la igualtat de gènere.

Un any després d'haver finalitzat, les treballadores implicades en el projecte, que van ser entrevistades per a l'elaboració del present Pla Local, opinen que ha tingut molt bona acollida i es valoren molt positivament els seus resultats.

Malgrat que no és un programa estrictament municipal, hem considerat oportú incloure'l en aquesta diagnosi tenint en compte que el jovent participant és, en part, població que viu actualment a Ascó.

Programa per a la prevenció del sexisme i la violència masclista

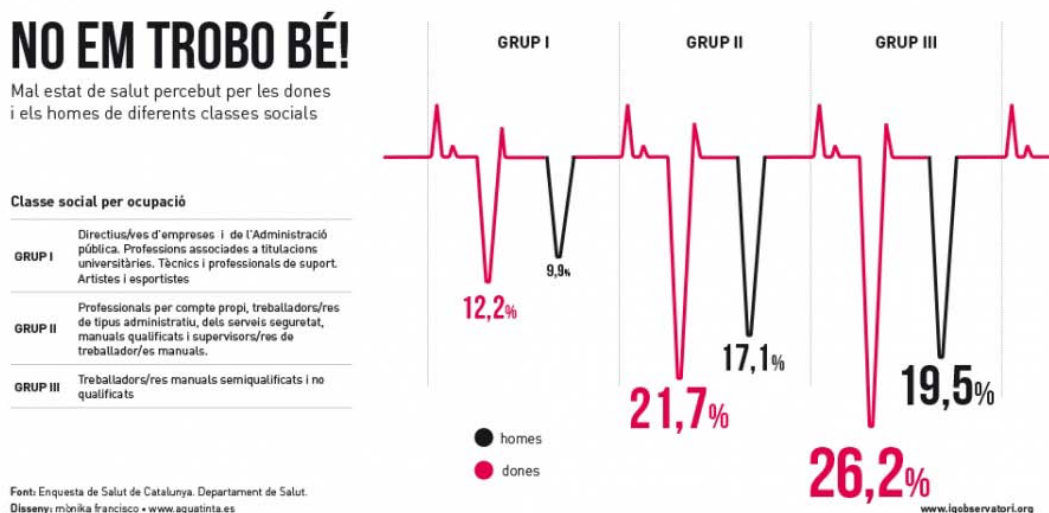
8. Presentació del projecte "Kant per la igualtat"

Salut i serveis socials

De l'enquesta realitzada es poden destacar diversos aspectes quant a la percepció dels serveis de salut del municipi:

- De les 56 persones enquestades, 40 han fet ús del consultori mèdic durant l'últim any, d'aquestes 25 dones i 15 homes.
- A la pregunta "Et fas càrrec de persones que necessitin assistència mèdica habitualment?", 15 persones han respost afirmativament, de les quals 10 eren dones.
- A la pregunta "Consideres que els serveis mèdics de la teva població són adequats a les teves necessitats i a les dels teus familiars?", 31 persones han respost afirmativament i 24 negativament, essent que 12 dels homes que han respost ho han fet negativament, fet que ens porta a concloure que hi ha un major descontentament vers el servei de salut per part del gènere masculí, tot i que aquests facin ús del mateix en molta menor mesura.

Pel que fa a la percepció de la salut, podem fer referència a les dades a nivell de Catalunya recollides per l'Observatori "Dones, homes i vida quotidiana" respecte el mal estat de salut percebut per dones i homes de diferents classes socials i que ens semblen il·lustratives per posar en relació amb el resultat de l'enquesta realitzada al municipi:

9. Font: Observatori "Dones, homes i vida quotidiana"

Aquestes dades deixen palès que actualment les dones tenen una percepció molt més negativa de la pròpia salut que els homes, i aquesta percepció empitjora a mesura que disminueix el nivell adquisitiu.

Cal destacar, a més, que en l'apartat reservat per emetre opinions lliures a l'enquesta realitzada, 4 de les persones enquestades han referit la necessitat de que el metge faci uns horaris més adequats.

Pel que fa als serveis socials, a més de les dades recollides a través de l'enquesta, s'han realitzat també entrevistes a les diverses treballadores dels serveis, tant a nivell del Consell Comarcal de la Ribera d'Ebre, des d'on es coordina el Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) com aquelles que treballen físicament al municipi d'Ascó.

La tasca desenvolupada des del SIAD serà tractada amb més profunditat en l'apartat de diagnòstic relatiu a la violència de gènere. Pel que fa l'Equip bàsic d'atenció social que intervé al municipi d'Ascó, aquest es compon d'una treballadora i una educadora social que tenen com a funcions principals la detecció i prevenció de situacions de risc o d'exclusió social al municipi, així com de

realitzar les accions i intervencions necessàries per fer-hi front, fent seguiment dels casos i prestant l'ajuda necessària als seus usuaris i usuàries en la mesura de les seves possibilitats.

Malgrat que de l'entrevista realitzada no se n'extreu un perfil concret de persona usuària del serveis socials del municipi, sí que es destaquen que els serveis més reclamats per part de les dones ateses és el Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) que inclou l'atenció d'una advocada i una psicòloga especialitzades en perspectiva de gènere.

A nivell general també refereixen que les principals problemàtiques detectades a nivell de necessitats socials al municipi van relacionades amb la manca d'oferta d'habitatges de lloguer.

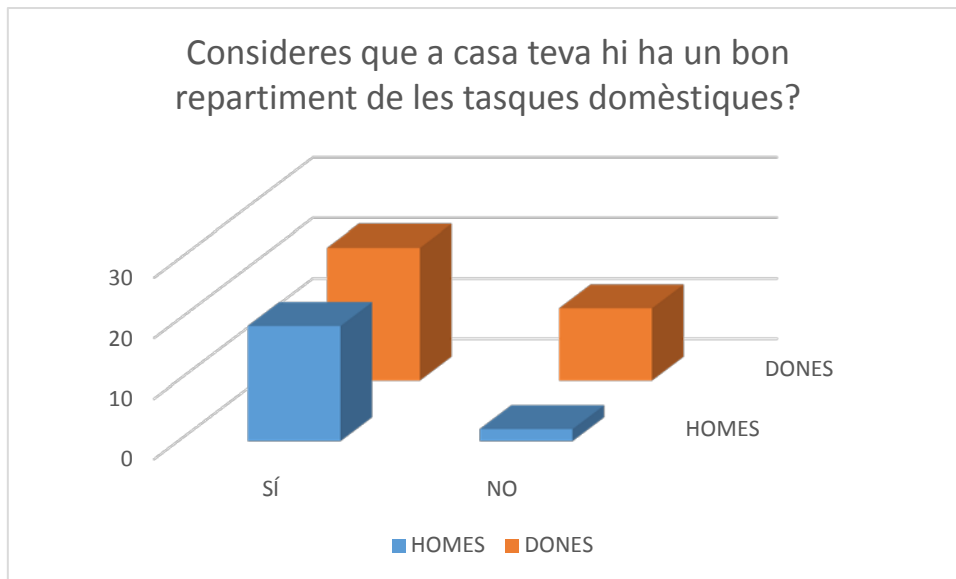
Malgrat tota la feina feta, de les 56 persones enquestades, a la pregunta "Consideres que els serveis socials del teu municipi han fet una feina adequada d'acord amb les teves necessitats o dels teus familiars?" 26 han deixat la resposta en blanc, fet que demostra que aquest és un servei força desconegut o poc utilitzat al municipi.

Per acabar hem de fer referència també a la tasca realitzada per l'assemblea de Creu Roja Gandesa – Móra d'Ebre – Ascó, que presten serveis d'assistència social com són el repartiment d'aliments a famílies amb especials necessitats econòmiques, cursos de formació a col·lectius vulnerables i també alguns programes d'assistència a víctimes de violència de gènere. En successius apartats d'aquesta diagnosi es farà referència a diverses tasques realitzades per aquesta entitat.

Espai domèstic i treball reproductiu

De l'estudi realitzat per a l'elaboració de l'anterior Pla Local es destacava que les dones eren encara les encarregades principalment de fer-se càrrec de les tasques domèstiques i que consideraven que, com a col·lectiu creien que no tenien les mateixes oportunitats que els homes.

De les enquestes realitzades per a l'elaboració del present Pla Local se'n destaca:

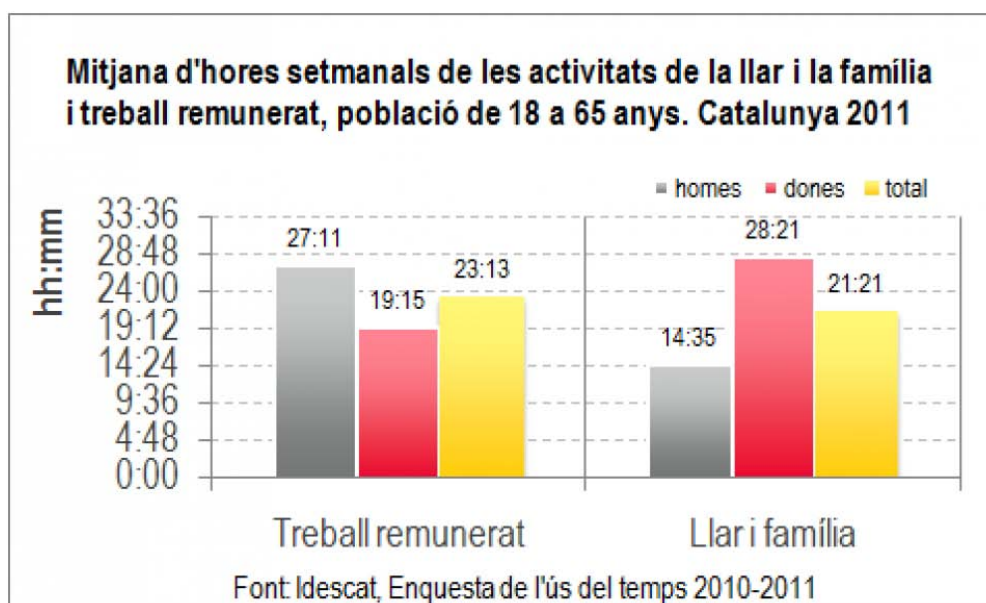
10. Enquesta de diagnosi - elaboració pròpia

Veiem que, tot i que la resposta a la pregunta és majoritàriament afirmativa (41 persones de les 56 enquestades) d'aquelles persones que responen que no (14), les dones continuen estant molt més descontentes que els homes (12).

Per altra banda, a la pregunta de quantes hores setmanals dediquen a les tasques domèstiques, la mitjana total declarada per les persones enquestades és de 22 hores setmanals, sent destacable que, si desagreguem per sexes la resposta, la mitjana declarada pels homes és de 12,4 hores setmanals i la de les dones és de 26,9 hores setmanals (més del doble que els primers), que suposa una xifra major que la mitja jornada laboral estàndard. Aquestes dades s'han de posar en relació amb les dades de la mateixa enquesta sobre treball productiu, tenint en compte que 19 de les 35 dones enquestades (54%) van respondre que tenien també una feina remunerada, quedant palesa, per tant, la doble jornada laboral per part de la majoria de les dones enquestades.

En aquest mateix sentit, manca fer referència al fet que, de les persones enquestades 48 declaren que s'encarreguen personalment de realitzar les tasques de la llar i, d'aquestes, 31 són dones (89% del total de dones enquestades), tot i que declaren dedicar-se exclusivament a les tasques de la llar, no declaren ocupació o estan jubilades només el 49% del total (17 dones). Perpetuant doncs un dels principals elements de desigualtat de gènere en relació al món del treball.

Aquestes dades es poden comparar amb les del conjunt de Catalunya (IDESCAT, 2011), segon les quals les dones dediquen 28,21 hores setmanals a les tasques domèstiques, dada que coincideix força amb les 26,9 hores referides per les dones enquestades a Ascó.

11. Elaboració: IDESCAT / Font: Observatori "Dones, Homes i Vida quotidiana"

Com veurem al llarg de l'estudi, el fet que la major part de les responsabilitats domèstiques i familiars recaiguin encara sobre les dones, dificulta la seva participació no només en el mercat laboral, sinó també en la vida social i associativa del municipi.

Temps lliure, activitats de lleure

L'enquesta duta a terme per a l'elaboració d'aquest Pla Local manté bastant les tendències destacades en l'anterior estudi. L'estudi actual ha mantingut la diferència entre les activitats de lleure realitzades dins i fora de casa. La primera dada destacable és que un 66% de la població femenina dedica temps a realitzar activitats que li agraden, dada que coincideix amb la masculina que suposa el 67% dels enquestats.

En segon lloc, a la pregunta de si es tenen aficions que es realitzin a l'àmbit domèstic responen afirmativament el total de les dones que declaren dedicar temps a les activitats que els agraden (66%), tanmateix, són un 80% de les dones enquestades les que diuen participar d'activitats

organitzades per l'ajuntament, sobretot en l'àmbit de les festes populars, respecte de només un 38% dels homes. Fet que ens pot portar a concloure que arran de la implantació dels anteriors plans de dones així com del pla de joventut del municipi, l'activitat de lleure fora de casa s'ha incrementat degut a l'augment de l'oferta lúdica del municipi, basada en activitats culturals, cursos i tallers, oferta d'activitats esportives.

En aquest sentit volem destacar que de l'entrevista realitzada a la tècnica coordinadora de Creu Roja a la població hem pogut saber que durant els darrers mesos s'ha realitzat un curs d'alfabetització al municipi anomenat "Lletres per tothom" en el qual totes les alumnes han estat dones, malgrat que era una activitat oberta a ambdós gèneres.

Tot i així, pel que fa la valoració sobre l'oferta lúdica del municipi, aquesta continua sent força negativa, i responen que és adequada només el 34% del total de persones enquestades que refereixen la necessitat de més activitats infantils i juvenils, així com més oferta cultural.

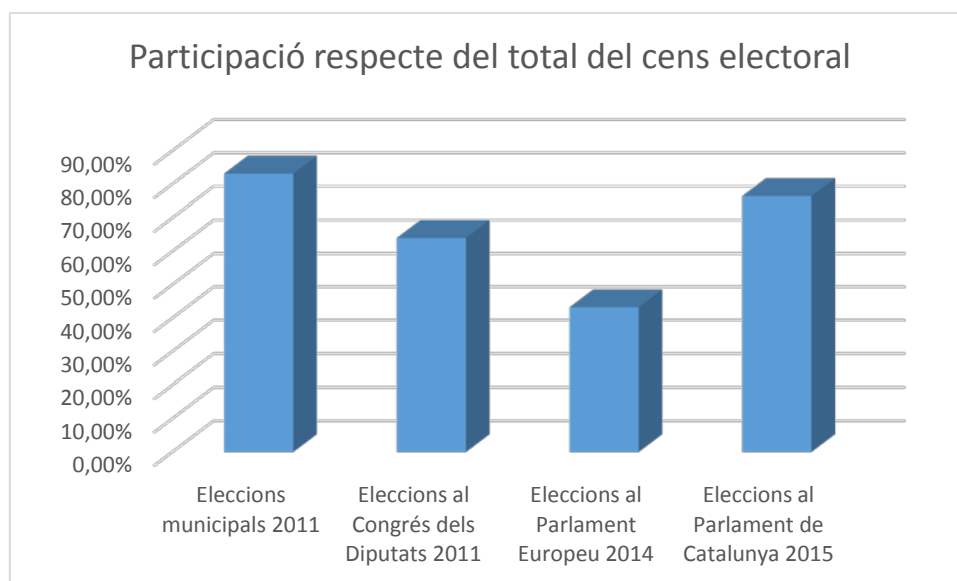
Vida associativa i política

La gran majoria de les persones enquestades declara conèixer les associacions existents al municipi (80%), tot i que només el 32% d'aquestes respon que sí que participa activament d'alguna associació, tot i que aquesta proporció augmenta discretament en les dones, ja que són un 40% del total les dones enquestades que responen afirmativament.

En aquest punt cal destacar la importància de que el municipi d'Ascó compti a dia d'avui amb una Associació de Dones que es manté activa durant tot l'any realitzant trobades de les dones del poble i activitats diverses, ja que aquest tipus de col·lectius són de vital importància per a la promoció de les activitats organitzades per dones i per a dones i segurament ha tingut un paper prou important en la valoració tant positiva de les activitats de lleure que s'ha fet en les enquestes realitzades.

També és important destacar la presència d'un equip d'handbol femení amb una llarga tradició al municipi del que formen part nenes i noies d'arreu de la comarca en quasi totes les categories i que suposa un exemple de trencament de rols i estereotips en l'àmbit esportiu, fomentant un model d'oci saludable i inclusiu en perspectiva de gènere.

Pel que fa a la participació política, de les dades extretes de l'IDESCAT respecte de les darreres convocatòries electorals es pot elaborar el gràfic següent:

12. Elaboració pròpia / Font: IDESCAT

Es pot veure clarament, doncs, que en general, la població d'Ascó sembla tenir un interès molt més elevat per la política municipal i autonòmica que per aquella d'àmbit més general. En aquest sentit, un 43% de les persones enquestades declara que li agradaria participar més activament de la vida política del seu municipi, suposant un 40% de les dones enquestades i un 48% dels homes, seguint amb la tendència històrica d'un major interès per la política per part del gènere masculí que tradicionalment ha estat molt més actiu en les activitats públiques i de representació, i reservant-se les dones les activitats més de caire cultural o de la participació més passiva, com a espectadores, en les activitats públiques.

Violència de gènere

En primer lloc cal especificar que a efectes d'aquest Pla Local ens atindrem a les definicions de violència masclista o de gènere que s'especifiquen a la Llei catalana 5/2008, pel Dret de les dones a eradicar la violència masclista, així es posarà especial atenció a la prevenció i abordatge dels següents situacions:

- Violència física, que inclou qualsevol acte de força contra el cos de la dona, amb resultat o risc de produir lesió física o dany
- Violència psicològica, que inclou tota conducta, verbal o no verbal, que produeixi en la dona desvalorització o patiment a través d'amenaques, humiliacions o vexacions, exigència d'obediència o submissió, coerció, insults, aïllament, culpabilització o limitacions del seu àmbit de llibertat.
- Violència econòmica, que inclou la privació intencionada, i no justificada legalment, de recursos pel benestar físic o psicològic de la dona i dels seus fills o la discriminació en la disposició dels recursos compartits en l'àmbit de la parella
- Violència sexual i abusos sexuals, que inclouen qualsevol acte de natura sexual forçada per l'agressor o no consentida per la dona.
- La violència vers les dones ha esdevingut un problema social, desgraciadament consolidat, que posa de manifest una greu situació de desigualtat.

Actualment al municipi hi ha diversos agents que impulsen actuacions entorn de la prevenció, la detecció i l'abordatge de les agressions masclistes, les més destacables de les quals són:

- Servei d'Atenció i Informació a les Dones (SIAD): és un servei que treballa a nivell comarcal, tanmateix compta amb l'assistència d'una advocada i una psicòloga que s'encarreguen principalment d'informar dels recursos existents i del circuit a seguir en cas de que s'hagi de fer front a una situació de violència masclista. Aquest és un dels serveis més demandats per les dones usuàries, segons el que refereixen les mateixes professionals encarregades del mateix.
- Teleassistència per a víctimes de violència de gènere: és un servei proporcionat per Creu Roja i totalment gratuït. Mitjançant aquest servei les dones que estiguin patint una situació de violència, o que l'hagin patida amb anterioritat, compten amb un dispositiu que pot anar instal·lat al seu telèfon mòbil i que els permet un contacte ràpid i automàtic amb els cossos de seguretat en cas de trobar-se en una situació de perill.
- Projecte "Kant per la Igualtat": ja s'ha presentat a l'apartat corresponent al sistema educatiu, per tant, no afegirem gaire més en aquest sentit, més enllà de que funciona com a agent dinamitzador de la prevenció de la violència de gènere al territori.

Com a dada novedosa en el present Pla Local s'han realitzat algunes qüestions a les persones enquestades al voltant del concepte de violència de gènere i de quina és la seva percepció d'aquest fenomen al seu municipi, les conclusions principals són:

- El 100% de les persones enquestades declara conèixer el significat de l'expressió "violència de gènere".
- Un 25% de les persones enquestades declaren creure que es produeixen agressions masclistes a la població d'Ascó, d'aquestes el 64% són dones i el 36% homes.
- Només 1 de les enquestades declara haver estat víctima de violència de gènere, sense especificar quin tipus d'agressió ha patit.
- Tot i la baixa proporció de persones enquestades que considera que hi ha agressions al municipi, és àmpliament majoritària l'opinió de que són necessàries campanyes municipals de prevenció de la violència de gènere, un 84% del total persones enquestades; un 86% de les dones enquestades i 81% dels homes enquestats.

Aquestes dades en dibuixen un panorama prou esperançador pel que fa a la futura acceptació d'aquest Pla Local per part de la població del municipi. I és per aquest motiu que cal fer-ne una bona promoció, així com que serveixi de plataforma per poder impulsar campanyes i accions destinades a la prevenció d'aquestes agressions.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES GENERALS

Un cop exposada la diagnosi realitzada per tal de traçar un escenari realista de cara a l'elaboració del present Pla Local, a continuació s'exposaran els objectius generals que es volen aconseguir mitjançant l'aplicació d'aquest instrument, així com les línies d'actuació principals previstes per a poder-los assolir.

Totes les actuacions previstes s'hauran d'aplicar sempre atenent als principis de proporcionalitat i adequació a les necessitats concretes de la ciutadania d'Ascó a cada moment, per això és recomanable preveure mecanismes que permetin a les persones receptores de les diverses accions realitzades d'avaluar i opinar sobre les mateixes (qüestions que es tractaran amb molta més profunditat a la part final d'aquest pla). Així mateix, caldrà vetllar també perquè la perspectiva de gènere sigui una constant en les diverses actuacions polítiques de l'Ajuntament, encara que aquestes no tractin específicament de la situació de les dones, ja que, qualsevol política pública va adreçada a les persones i, en conseqüència, també a les dones. Si es fan polítiques més igualitàries es millora la vida del conjunt de la població, homes i dones.

Cal recordar que aquest Pla està pensat per tenir una vigència de 3 anys (2016 – 2019) i que per tant les diverses actuacions proposades s'hauran de planificar de forma realista al llarg d'aquest temps, a mode orientatiu i per facilitar l'organització de les diverses tasques administratives, s'acompanyarà a cada acció una taula indicativa del termini preferent per realitzar-la: curt (el primer any), mig (abans del darrer any) o llarg (el darrer any). Així com també s'indicaran les àrees que preferentment s'haurien d'encarregar de dur a terme l'acció i si aquesta té un cost econòmic o no.

Finalment, s'adjuntarà també a cada acció una petita taula on s'indicaran els principals indicadors de seguiment i avaluació de la mateixa per tal de donar eines a les persones responsables d'aplicar el pla per poder controlar-ne la posada en pràctica i la seva efectivitat, sens perjudici de que al final d'aquest document s'adjuntarà un model de fitxa de seguiment i avaluació i s'explicarà més detalladament com dur a terme aquest procés.

A. IMPLEMENTACIÓ DE LA PERSPECTIVA DE GÈNERE A LES POLÍTIQUES I ACTUACIONS DE L'AJUNTAMENT D'ASCÓ

L'administració local, donada la seva proximitat a la ciutadania així com la seva gestió de la vida en el municipi, és una peça fonamental a l'hora de desenvolupar les polítiques de dones. La proximitat de l'ajuntament a les organitzacions i associacions que treballen en el municipi, el converteix en un òrgan de diàleg amb la ciutadania, i és d'aquest diàleg d'on han de sortir iniciatives per tal d'anar establint millores en la qualitat de vida del conjunt de la ciutadania.

L'Ajuntament d'Ascó, des de l'aprovació del Pla Local de Polítiques de dones 2007 – 2010, amb la seva posterior actualització 2012 – 2015, ha realitzat un esforç constant per intentar incorporar la perspectiva de gènere a totes les seves actuacions. Aquest objectiu continua vigent i per tant es manté en l'actual Pla, incorporant noves línies d'actuació encarades a mantenir la feina feta i millorar-la en la mesura del possible tenint en compte que la incorporació de la perspectiva de gènere en les polítiques públiques és imprescindible per tal que avancem en la igualtat d'oportunitats entre les dones i els homes.

Objectius:

- ✚ Establir les polítiques de dones com un eix transversal en l'acció de govern de l'Ajuntament.
- ✚ Incorporar la perspectiva de gènere a les estructures, la normativa i l'actuació administrativa de l'Ajuntament.

Línies d'actuació:

1. *Aprovar en Ple el Pla local de polítiques de dones per tal d'assolir el compromís dels grups municipals en les polítiques públiques de dones.*

Àrees implicades	Alcaldia
Termini	Curt
Cost econòmic	No

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Aprovació en sessió del Ple municipal	Documental	Fi de l'acció

2. *Difondre el Pla a totes les àrees i serveis municipals amb la realització de sessions informatives i de treball sobre els objectius i aplicació del Pla.*

Àrees implicades	Comunicació, RRHH
Termini	Curt
Cost econòmic	No

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Realització de sessions informatives i de treball	Documental	Trimestral

3. *Tenir present els continguts d'aquest Pla en el disseny de programes i línies polítiques, així com en l'assignació de partides pressupostàries municipals.*

Àrees implicades	Totes les àrees
Termini	Curt, mig i llarg
Cost econòmic	No

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Revisió de programes i polítiques impulsades per l'Ajuntament	Documental	Semestral
Revisió de l'impacte de gènere de l'adjudicació de partides pressupostàries	Documental	Anual

4. *Mantenir en funcionament la Comissió Transversal d'Igualtat (CTI) com a òrgan coordinador de recursos en l'àmbit de les polítiques de dones, reforçant les seves funcions d'integració sistemàtica de la igualtat d'oportunitats entre les dones i els homes en la cultura organitzativa de l'Ajuntament.*

Àrees implicades	Secretaria general i CTI
Termini	Curt, mig i llarg
Cost econòmic	No

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Seguiment de les reunions de la Comissió Transversal d'Igualtat	Documental	Semestral
Memòria justificativa de les accions de la Comissió Transversal d'Igualtat	Documental	Anual

5. *Aprovar anualment els compromisos d'actuació del nou exercici adaptant-ne els objectius a la realitat canviant del municipi i realitzar l'avaluació de les accions aprovades l'any anterior.*

Àrees implicades	Alcaldia i Serveis a les persones
Termini	Curt, mig i llarg
Cost econòmic	No

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Seguiment d'acords del Ple Municipal	Documental	Anual

6. *Adjudicar recursos humans i materials pel desenvolupament del Pla.*

Àrees implicades	Serveis econòmics i RRHH
Termini	Curt, mig i llarg
Cost econòmic	No

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Seguiment d'acords del Ple Municipal	Documental	Anual

7. *Promoure i aplicar la igualtat d'oportunitats en la contractació, formació i promoció del personal de l'ajuntament.*

Àrees implicades	RRHH
Termini	Curt, mig i llarg
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Processos de selecció de personal contractat	Documental	Anual
Processos de convocatòria d'oposicions	Documental	Anual
Cursos de formació realitzats al personal	Documental	Fi de formació

8. *Promoure que les condicions laborals facilitin la conciliació de la vida personal, laboral i familiar del personal de l'ajuntament.*

Àrees implicades	RRHH
Termini	Llarg
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Diagnosi de les necessitats del personal municipal	Documental	Anual

9. *Incorporar la perspectiva de gènere en tots els registres i documentació municipal vetllant per l'ús d'un llenguatge no sexista en totes les seves actuacions.*

Àrees implicades	Secretaria general
Termini	Llarg
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Revisió dels registres i documentació municipal	Documental	Anual

10. *Incorporar la perspectiva de gènere en els instruments de planificació i avaluació de qualsevol política.*

Àrees implicades	Secretaria General i CTI
Termini	Mig
Cost econòmic	No

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Revisió dels instruments de planificació i avaluació	Documental	Anual

B. ÀMBIT SOCIOECONÒMIC I ACCÉS AL MÓN LABORAL

Un dels fenòmens més importants del segle XX ha estat la incorporació massiva i permanent de les dones al món laboral. I és precisament en aquest àmbit on més s'han visualitzat als últims temps les desigualtats estructurals que pateixen les dones en forma de bretxa salarial, segregació del mercat laboral, precarització de sectors més feminitzats i manca de coresponsabilitat en la conciliació de la vida familiar, personal i laboral.

La independència econòmica i la possibilitat de disposar de recursos econòmics propis són elements fonamentals per aconseguir la igualtat real entre dones i homes. Per aquest motiu és imprescindible que les dones puguin accedir al món laboral en igualtat de condicions que els homes pel que fa a la seva formació, els seus coneixements i les seves habilitats.

Per tal d'aconseguir aquest objectiu tant general, i d'adaptar-lo a les necessitats específiques de la població d'Ascó es defineixen els següents objectius i línies d'actuació específiques.

Objectius:

- ✚ Afavorir la incorporació, permanència i promoció de les dones d'Ascó al mercat laboral a través de la formació i desenvolupament de polítiques actives d'ocupació.
- ✚ Promoure mesures efectives per permetre la conciliació de la vida personal, familiar i professional, així com per fomentar la coresponsabilitat en les tasques domèstiques.

Línies d'actuació:

1. *Oferir cursos de formació ocupacional que suposin oportunitats reals per les dones d'accedir al mercat laboral, tractant competències bàsiques requerides a les ofertes de treball, així com formació en noves tecnologies.*

Àrees implicades	Serveis a les persones
Termini	Mig
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Publicació de l'oferta de cursos de formació ocupacional	Documental	Anual
Enquestes d'opinió de les persones assistents als cursos	Documental	Fi de la formació

2. *Promoure imatges no estereotipades en les propostes de formació, procurant arribar al públic femení i masculí en igualtat, per tal d'evitar la separació de rols en l'àmbit laboral.*

Àrees implicades	Serveis a les persones
Termini	Mig
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Edició de materials de promoció de la formació	Documental	Trimestral
Enquestes d'opinió de les persones assistents als cursos	Documental	Fi de la formació

3. *Adaptar els horaris de les accions formatives a les necessitats de conciliació de les famílies.*

Àrees implicades	Serveis a les persones
Termini	Mig
Cost econòmic	No

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Revisió de l'oferta de cursos de formació ocupacional	Documental	Anual
Enquestes d'opinió de les persones assistents als cursos	Documental	Fi de la formació

4. *Promoure la sensibilització del teixit empresarial sobre la igualtat d'oportunitats i el foment mesures de conciliació de la vida laboral, familiar i personal oferint formació en igualtat d'oportunitats a l'empresa, prevenció de l'assetjament sexual i per raó de gènere i fomentar l'elaboració de plans d'igualtat dins les mateixes.*

Àrees implicades	S. a les persones (Desenvolupament local)
Termini	Mig
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Contactes i sessions informatives realitzades amb empreses de la zona	Documental	Anual
Formacions realitzades	Documental	Anual

5. *Promoure activitats infantils que siguin compatibles amb els horaris laborals de les famílies.*

Àrees implicades	Serveis a les persones
Termini	Mig
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Nombre d'activitats ofertades	Documental	Anual
Enquestes de satisfacció de les famílies usuàries	Documental	Trimestral

6. *Garantir una bona xarxa de transport públic que connecti la població d'Ascó amb els principals centres de treball allunyats del municipi.*

Àrees implicades	Serveis al territori
Termini	Llarg
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Nombre de línies de transport actives	Documental	Anual
Revisió d'horaris de les línies actuals	Documental	Anual
Planificació o creació de noves línies	Documental	Anual

7. *Donar suport a les iniciatives emprenedores encapçalades per dones.*

Àrees implicades	Serveis a les persones (Desenvolupament local)
Termini	Mig
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Nombre d'empreses creades per dones al municipi	Documental	Anual

C. ÀMBIT EDUCATIU I ESCOLAR

Els centres educatius són agents de socialització que tenen com a missió la transmissió del saber, la formació de valors i l'establiment de normes de comportament, per això és tant important que els projectes educatius s'orientin cap a models no sexistes i democràtics. L'àmbit educatiu és fonamental per avançar en la igualtat efectiva entre dones i homes. Els nens i les nenes, així com el jovent, són agents impulsors del canvi social si se'ls hi faciliten les eines

necessàries per poder desenvolupar les seves capacitats i inquietuds amb igualtat d'oportunitats i sense pressions per assolir una imatge estereotipada.

Ascó compta només amb un centre escolar d'educació primària i una llar d'infants, per això la col·laboració entre l'Ajuntament i els dos centres educatius de la localitat hauria de ser especialment fluida. Així mateix, cal tenir en compte que el jovent del municipi continua la seva educació secundària obligatòria a l'institut situat a la localitat de Flix i, per aquest motiu, cal que Ascó i el Consell Comarcal tinguin objectius comuns quant a la implementació de la perspectiva de gènere en l'àmbit educatiu, seguint amb aquelles actuacions que ja s'han dut a terme i que hem vist anteriorment en l'apartat de diagnosi.

Objectius:

- ✚ Educar els nens i les nenes del municipi en valors d'igualtat de gènere i no discriminació per raó de sexe o d'orientació sexual.
- ✚ Fomentar la participació de la canalla i el jovent en les activitats del municipi en igualtat i sense estereotips.
- ✚ Conscienciar al conjunt de la població a través de la tasca educativa.
- ✚ Promoure la coeducació com a model educatiu al municipi.
- ✚ Mantenir la col·laboració amb el Consell Comarcal per promoure la igualtat de gènere en l'educació secundària obligatòria.

Línies d'actuació:

1. *Organitzar, en col·laboració amb el personal docent del centre escolar, actes de commemoració de les diades del 25 de novembre "Dia internacional contra la violència de gènere", del 8 de març "Dia internacional de les dones treballadores" i 28 de juny "Dia internacional pels drets LGTB".*

Àrees implicades	Serveis a les persones i CTI
Termini	Mig
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Activitats realitzades	Documental	Anual

2. *Col·laborar amb el personal docent en la revisió dels currículums escolars per eliminar possibles diferències de gènere presents en els materials didàctics.*

Àrees implicades	Àrea d'Ensenyament i CTI
Termini	Llarg
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Reunions realitzades amb el personal docent	Documental	Anual

3. *Programar activitats educatives coordinades amb el personal docent per sensibilitzar els xiquets i xiquetes en la igualtat de gènere i els diversos models de família presents a la nostra societat.*

Àrees implicades	Ensenyament, Joventut i CTI
Termini	Mig
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Reunions realitzades amb el personal docent	Documental	Trimestral
Nombre de formacions realitzades	Documental	Anual

4. *Desenvolupar, en col·laboració amb l'AMPA, programes de formació o sessions informatives per a mares i pares sobre educació no sexista, coresponsabilitat en la cura i educació dels infants i prevenció de la violència de gènere.*

Àrees implicades	Ensenyament i CTI
Termini	Mig
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Nombre de sessions realitzades	Documental	Anual
Nombre de persones participants a les mateixes	Documental	Anual
Enquestes de les persones participants	Documental	Fi de les sessions

5. *Donar suport en tot allò que sigui possible a nivell municipal al programa "Kant per la igualtat" impulsat des del Consell Comarcal de la Ribera d'Ebre, i donar a conèixer a la població d'Ascó les accions realitzades i els seus resultats obtinguts.*

Àrees implicades	Ensenyament
Termini	Mig
Cost econòmic	No

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Reunions amb membres del Consell Comarcal responsables del programa	Documental	Semestral
Accions de difusió realitzades	Documental	Anual

D. ACCÉS A LA SALUT I ELS SERVEIS SOCIALS

Introduir la perspectiva de gènere en l'anàlisi de la salut representa reconèixer l'existència de diferències en l'estat de salut de dones i homes, que transcendeixen a les causes biològiques i que són a causa de factors construïts socialment.

La percepció de la pròpia salut és diferent en ambdós gèneres, tal com hem vist en l'apartat de diagnosi. A més, hem pogut constatar que són les dones les que principalment s'encarreguen de la cura de persones a càrrec i, per tant, la seva percepció dels serveis de salut no passa només pel seu propi benestar, sinó també per les persones del seu voltant.

És ben sabut que hi ha factors socials que afecten el benestar o malestar de les persones. El lloc on vivim, on treballem, el coneixement que tenim sobre la prevenció, o la nostra posició econòmica, afecten a la nostra salut. En conjunt, les dones tenen en major mesura que els homes un pitjor estat de salut autopercebut.

A més, quan fem referència als serveis socials, cal tenir en compte que homes i dones no perceben les mateixes necessitats d'assistència, les dones són molt sovint usuàries indirectes d'aquests serveis, ja que vetllen pel conjunt de la família quan fan peticions d'aliments, material escolar o sanitari. Així mateix, com a usuàries directes hem vist que s'adrecen a serveis socials quan volen rebre informació sobre situacions de violència masclista, fet que ens ha de dur a

promocionar al màxim el coneixement d'aquest servei pel conjunt de la població, per tal de fer-lo accessible a totes les dones que ho necessitin.

Objectius:

- ✚ Fomentar i millorar la salut i la qualitat de vida de la comunitat en totes les etapes del cicle vital, considerant la perspectiva de gènere i altres eixos de desigualtat, amb una incidència especial en els col·lectius en situació de vulnerabilitat i exclusió social.
- ✚ Millorar l'autopercepció de la salut de les dones i facilitar les tasques de cura de persones dependents amb necessitat de salut especials.
- ✚ Adequar els serveis de salut a les necessitats específiques de la població en la mesura del possible tenint en compte les competències de l'Administració local.
- ✚ Donar a conèixer la tasca de serveis socials al conjunt de la població, així com els serveis específics de prevenció i abordatge de les situacions de violència masclista.

Línies d'actuació:

1. *Indagar sobre el problema dels horaris i disponibilitat del personal mèdic esmentat per una part important de les persones enquestades i, si és el cas, mantenir una reunió bilateral amb els responsables del servei per tractar aquesta problemàtica.*

Àrees implicades	Benestar Social i Salut
Termini	Mig
Cost econòmic	No

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Reunions amb personal del servei sanitari	Documental	Trimestral
Contacte establert amb el Departament de salut de la Generalitat	Documental	Trimestral
Enquestes de satisfacció de les persones usuàries	Documental	Trimestral
Revisió d'horaris i seguiment dels mateixos	Documental	Semestral

2. *Organitzar xerrades informatives en col·laboració amb el SIAD sobre els serveis que ofereixen.*

Àrees implicades	Benestar Social i Salut
Termini	Curt
Cost econòmic	No

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Nombre de xerrades realitzades	Documental	Anual
Nombre de persones participants a les mateixes	Documental	Anual

3. *Difondre i/o elaborar en la mesura del possible programes divulgatius i documents orientats al foment de l'autocura i el benestar físic i mental des de la perspectiva de gènere en col·laboració amb els diversos serveis de salut competents en aquest àmbit.*

Àrees implicades	Benestar Social i Salut
Termini	Mig
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Nombre de materials editats	Documental	Anual
Nombre de materials difosos	Documental	Anual

4. *Posar en coneixement del conjunt de la població d'Ascó les possibles ajudes públiques disponibles per a facilitar la cura de persones dependents.*

Àrees implicades	Comunicació i Benestar Social i Salut i Oficina Municipal d'Ajuts i Subvencions
Termini	Mig
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Nombre de materials editats	Documental	Anual
Nombre de materials difosos	Documental	Anual
Nombre de persones sol·licitants d'ajudes	Documental	Anual

5. *Programar o posar en coneixement del conjunt de la població cursos de formació i activitats lúdiques encarades a la millorar de les condicions de salut i els hàbits de vida saludables.*

Àrees implicades	Benestar Social i Salut
Termini	Curt
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Nombre de xerrades realitzades	Documental	Anual
Nombre de persones participants a les mateixes	Documental	Anual
Enquestes de satisfacció de les persones assistents	Documental	Fi de les formacions

6. *Col·laborar amb els serveis socials responsables del municipi per tal de conèixer les persones amb dificultats en l'accés a la salut i als recursos necessaris per una adequada qualitat de vida i generar mecanismes per millorar la seva situació.*

Àrees implicades	Benestar Social i Salut
Termini	Mig
Cost econòmic	No

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Reunions amb personal de serveis socials	Documental	Anual
Nous recursos creats	Documental	Anual
Nombre de persones ateses	Documental	Anual

E. ÀMBIT DOMÈSTIC I TREBALL REPRODUCTIU

L'àmbit domèstic ha estat històricament aquell espai en que les dones han tingut més responsabilitats, però també ha estat l'àmbit en que s'han produït més agressions masculistes i que ha estat menys valorat per la societat. Per aquest motiu, cal tenir present que l'àmbit privat no ha de ser oblidat ni menystingut en les polítiques públiques, ja que suposa una part importantíssima de la vida de les persones i afecta clarament a la seva qualitat de vida.

A més, cal posar en valor les tasques tradicionalment realitzades per les dones, ja que això portarà a fer visible la necessitat de reorganitzar els temps i treballar activament perquè els treballs de cures s'encarin des de la coresponsabilitat d'homes i dones, i no només des de la conciliació dels horaris per a les dones que acaben sent origen de la doble jornada femenina.

Objectius:

- ✚ Valorar i reconèixer socialment les tasques de cura realitzades per les dones.
- ✚ Reduir les desigualtats entre homes i dones en l'ús del temps dedicat a les feines domèstiques i de cura.
- ✚ Promoure un model que aposti per la coresponsabilitat de dones i homes en tots els àmbits de la vida i no només per la conciliació dels temps i els treballs de les dones.
- ✚ Incrementar els recursos per reduir les càrregues de les persones que realitzen tasques de cura.

Línies d'actuació:

1. *Trobada anual entre l'ODL i les dones d'Ascó, per captar les seves necessitats en quant a formació i ocupació, i fer balanç de la repercussió de les seves activitats sobre el sector femení local.*

Àrees implicades	Participació ciutadana i desenvolupament local
Termini	Curt
Cost econòmic	No

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Trobada anual realitzada	Documental	Anual
Recull de les conclusions de la trobada	Documental	Anual

2. *Manteniment i millora dels serveis d'acollida i menjador de l'escola i la guarderia municipal.*

Àrees implicades	Serveis a les persones i Oficina d'Ajuts i Subvencions
Termini	Curt
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Accions de millora del servei	Documental	Anual
Nombre de persones usuàries	Documental	Anual

3. *Promoure la formació orientada per a dones per tal que s'apoderin, amb prioritat de les dones en situacions de vulnerabilitat social.*

Àrees implicades	Benestar Social i Salut
Termini	Mig
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Nombre de formacions realitzades	Documental	Anual
Nombre de persones participants	Documental	Anual
Enquestes de satisfacció de les persones participants	Documental	Fi de la formació

F. TEMPS LLIURE, OCI I ACTIVITATS DE LLEURE

Parlar de temps lliure i d'usos del temps és parlar d'un element fonamental de la qualitat de vida de les persones i del seu benestar, al que moltes vegades no se li dona la importància necessària com a element imprescindible per a una bona salut mental. Per aquest motiu, és important garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés als recursos culturals i de lleure del municipi en base a les diverses observacions realitzades en la fase de diagnosi.

Objectius:

- Promoure un lleure actiu i participatiu de totes les persones de la població.

- ✚ Aconseguir una oferta lúdica que cobreixi les necessitats d'ambdós gèneres i de les diverses franges d'edat presents al municipi.
- ✚ Evitar l'aïllament i marginació de determinats col·lectius i persones.
- ✚ Fomentar cultura comunitària basada en la integració i el respecte per la diversitat cultural.
- ✚ Fomentar la presència i la participació equilibrada de dones i homes en l'àmbit esportiu.

Línies d'actuació:

1. *Oferir activitats que promoguin un model de vida sana (activitats esportives, tallers, espais on compartir experiències...) i que permetin l'ampliació del cercle social de les persones del municipi, tenint en compte les inquietuds diferenciades de dones i homes.*

Àrees implicades	Benestar Social i Salut
Termini	Mig
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Nombre d'activitats realitzades	Documental	Anual
Nombre de persones participants	Documental	Anual
Enquestes de satisfacció de les persones participants	Documental	Fi de les activitats

2. *Fer una bona difusió de les activitats lúdiques organitzades a nivell municipal i obrir sistemes de participació ciutadana per recollir opinions i peticions en aquest àmbit.*

Àrees implicades	Serveis a les persones
Termini	Mig
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Nombre de materials editats	Documental	Anual
Accions de difusió previstes	Documental	Anual
Mecanismes de participació creats	Documental	Anual

3. *Impulsar programes des dels mitjans de comunicació local, amb especial importància de la TV d'Ascó, encarats al foment de la igualtat d'oportunitats i la divulgació d'activitats impulsades per dones.*

Àrees implicades	Alcaldia, Cultura i festes
Termini	Mig
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Programes realitzats	Documental	Anual
Accions de difusió previstes	Documental	Anual

4. *Treballar conjuntament amb les associacions presents al municipi per garantir una programació d'activitats inclusiva i respectuosa amb la igualtat de gènere.*

Àrees implicades	Participació ciutadana i desenvolupament local
Termini	Curt
Cost econòmic	No

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Nombre de trobades realitzades	Documental	Semestral
Activitats realitzades	Documental	Anual

5. *Col·laborar amb els diversos equips esportius del municipi, així com amb l'escola local per promoure l'esport femení i impulsar accions per evitar la divisió sexual en els esports, creant imatges no estereotipades i animant a la població a practicar qualsevol esport independentment del seu gènere.*

Àrees implicades	Serveis a les persones
Termini	Curt
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Diagnosi de l'esport a nivell local	Documental	Anual
Nombre de materials editats	Documental	Anual
Accions de difusió previstes	Documental	Anual

G. ÀMBIT ASSOCIATIU I PARTICIPACIÓ PÚBLICA

El fet que actualment les dones no siguin presents en igual mesura que els homes en els espais de presa de decisions (càrrecs polítics, presidències d'entitats, càrrecs directius a les empreses...) es deu encara a la manca d'estímuls per participar de la vida pública, per organitzar-se i per crear associacions que defensin els seus drets de forma específica. Per tal de canviar aquest fet, caldrà fomentar accions encarades a l'apoderament i la participació de les dones en tots els àmbits de la vida perquè prenguin consciència de les seves capacitats, els seus drets i dels recursos que poden aportar a la societat on viuen.

Objectius:

- ✚ Fomentar de la participació sociopolítica de les dones.
- ✚ Incorporar la veu de les dones en el disseny de les polítiques locals a través d'eines de participació.

Línies d'actuació

1. *Difondre el Pla Municipal de Dones d'Ascó entre les entitats locals.*

Àrees implicades	Serveis a les persones, Alcaldia
Termini	Curt
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Nombre de materials editats	Documental	Anual
Accions de difusió previstes	Documental	Anual

2. *Promoure la participació ciutadana, i de les dones en particular, en la gestió municipal i en la implementació d'aquest Pla, a partir de processos participatius amb presència de dones que facilitin la comunicació, la consulta i la participació de la ciutadania i de les entitats amb l'Ajuntament.*

Àrees implicades	Participació ciutadana i
-------------------------	--------------------------

	Desenvolupament local
Termini	Mig
Cost econòmic	No

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Mecanismes de participació creats	Documental	Anual
Accions de participació realitzades	Documental	Anual

3. *Mantenir una relació fluïda i constant amb el Col·lectiu de Dones d'Ascó per tal de donar suport a l'entitat i organitzar actes conjuntament.*

Àrees implicades	Participació ciutadana i Desenvolupament local
Termini	Curt
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Trobades realitzades	Documental	Anual
Nombre d'activitats organitzades	Documental	Anual

4. *Donar suport a les entitats esportives del municipi i organitzar jornades per al foment de l'esport femení en totes les categories.*

Àrees implicades	Joventut i esports
Termini	Mig
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Activitats de promoció realitzades	Documental	Anual

H. VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Durant els últims anys, i arrel de les noves disposicions normatives que han abordat aquesta problemàtica, s'ha portat a la llum pública el fenomen de la violència de gènere com una de les mostres més dures del masclisme dins la nostra societat. Tanmateix moltes vegades s'ha volgut mostrar només la punta de l'iceberg, posant especial atenció a les agressions físiques i assassinats sense reconèixer que aquestes són la mostra fatal del sistema patriarcal que encara

actualment impregna totes les nostres relacions socials generant moltes vegades situacions de desigualtat i discriminació vers les dones.

Per això, des de l'administració local és fonamental que es treballi des d'una mirada més àmplia, donant la màxima importància a l'assistència a les dones que han estat víctimes d'agressions, però treballant paral·lelament per visualitzar totes i cadascuna de les mostres de masclisme i impulsant programes i accions per eradicar-les.

Objectius:

- ✚ Impulsar valors que fomentin la igualtat entre dones i homes i la no violència de gènere.
- ✚ Millorar la prevenció i l'atenció davant la violència masclista i les agressions sexuals.
- ✚ Fomentar una actitud de condemna i rebuig vers la violència de gènere per part de tota la ciutadania, així com de col·laboració per la seva prevenció i denúncia.

Línies d'actuació:

1. *Impulsar, en col·laboració amb el Col·lectiu de dones d'Ascó, l'organització dels actes commemoratius de les diades del 25 de novembre "Dia internacional contra la violència de gènere", el 8 de març "Dia internacional de les dones treballadores" i del 28 de juny "Dia internacional pels drets LGTB".*

Àrees implicades	Serveis a les persones
Termini	Curt
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Activitats realitzades	Documental	Anual

2. *Organitzar un taller de prevenció de la violència masclista orientat als homes del municipi on es tractin la construcció d'una masculinitat no estereotipada.*

Àrees implicades	Benestar social i Salut, CTI
-------------------------	------------------------------

Termini	Curt
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Activitat organitzada	Documental	Anual
Nombre de participants	Documental	Fi de l'activitat
Enquesta de satisfacció dels participants	Documental	Fi de l'activitat

3. *Fer difusió dels materials de prevenció de la violència de gènere editats per les administracions competents, així com pels cossos de seguretat.*

Àrees implicades	Comunicació, Benestar social i Salut
Termini	Mig
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Materials difosos	Documental	Anual
Materials editats	Documental	Anual

4. *Col·laborar amb els serveis socials del municipi per facilitar a les possibles dones víctimes de violència masclista els recursos necessaris per refer la seva vida.*

Àrees implicades	Benestar social i salut, Vigilància
Termini	Mig
Cost econòmic	No

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Nombre de casos de violència masclista detectats al municipi	Documental	Anual
Nombre de dones que han estat víctimes de violència masclista	Documental	Anual
Accions realitzades	Documental	Anual

5. *Col·laborar amb l'assemblea de Creu Roja que actua en l'àmbit municipal per donar a conèixer els serveis que ofereixen per a les dones que han patit situacions de violència.*

Àrees implicades	Benestar social i Salut
Termini	Curt
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Reunions realitzades	Documental	Anual
Accions de difusió organitzades	Documental	Anual

6. *Posar-se en contacte amb associacions i entitats que treballin per la prevenció i abordatge de les violències masclistes i establir-hi canals de comunicació i col·laboració.*

Àrees implicades	Benestar social i Salut
Termini	Curt
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Reunions realitzades	Documental	Anual
Accions realitzades	Documental	Anual

7. *Fer difusió pública del Protocol per l'abordatge de la violència masclista de les Terres de l'Ebre i fer-ne formació amb els professionals responsables al municipi.*

Àrees implicades	Alcaldia, Serveis a les persones
Termini	Curt
Cost econòmic	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació	Recollida d'informació	Periodicitat
Nombre de formacions realitzades	Documental	Anual

CRONOGRAMA DE LES ACCIONS A REALITZAR

A fi i efecte de fer més aclaridora la lectura del present document i de facilitar la tasca per als departaments i àrees responsables de les diverses accions proposades, s'adjunta a continuació una taula resum a mode de cronograma en que s'especifiquen els terminis en que es recomana dur a terme cadascuna de les línies estratègiques definides en l'apartat anterior:

TAULA – RESUM

Línies estratègiques	Accions a curt termini (el primer any)	Accions a mig termini (entre el segon i el tercer any)	Accions a llarg termini (el darrer any)
Implementació de la perspectiva de gènere a les polítiques i actuacions de l'Ajuntament d'Ascó	1, 2, 3, 4, 5, 6 i 7	3, 4, 5, 6, 7 i 10	3, 4, 5, 6, 7, 8 i 9
Àmbit socioeconòmic i accés al món laboral		1, 2, 3, 4, 5 i 7	6
Àmbit educatiu i escolar		1, 3, 4 i 5	2
Accés a la salut i els serveis socials	2 i 5	1, 3, 4 i 6	
Àmbit domèstic i treball reproductiu	1 i 2	3	
Temps lliure, oci i activitats de lleure	4 i 5	1, 2 i 3	
Àmbit associatiu i participació pública	1 i 3	2 i 4	
Violència de gènere	1, 2, 5, 6 i 7	3 i 4	

DIFUSIÓ, SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PLA

Un instrument com el present Pla no té cap sentit si les persones que en són receptores i beneficiàries directes no tenen coneixement de la seva existència. És per això que cal que l'Ajuntament treballi activament per fer-lo arribar al màxim nombre possible de ciutadans i ciutadanes per tal que el pugin conèixer i implicar-se activament en la seva implementació.

Tenint en compte que la vigència del Pla es preveu per una durada de tres anys, s'entén que la difusió del mateix s'ha de fer des del primer dia però que es podrà anar actualitzant la informació a mesura que avancin les diverses accions concretes previstes. En aquest sentit, serà important la col·laboració entre l'Ajuntament i els mitjans de comunicació locals per tal de fer difusió de totes aquelles activitats que s'emmarquin dins l'àmbit de les accions proposades.

Per dotar el Pla de la màxima efectivitat possible és imprescindible que totes les àrees de l'Ajuntament el coneguin i siguin conscients de quines són les seves responsabilitats en la implementació de les diverses accions previstes, així mateix, és imprescindible que es realitzi un seguiment i avaluació de totes les previsions realitzades. Els objectius que cal tenir presents a l'hora de planificar aquesta fase són:

- a) Reflectir el grau de consecució dels objectius proposats al Pla, així com els resultats obtinguts mitjançant el desenvolupament de les accions proposades, en base als diversos indicadors proposats en el si de cada acció.
- b) Analitzar l'adequació dels recursos, metodologies i procediments posats en marxa en el desenvolupament del Pla.
- c) Possibilitar una bona transmissió d'informació entre les àrees responsables i les persones involucrades, de manera que el Pla es pot adaptar per donar resposta continuada a les noves situacions i necessitats segons vagin sorgint.

Per fer-ho possible caldrà nomenar un grup de responsables del seguiment i avaluació que podrà estar format per persones de l'administració però també per ciutadans i ciutadanes interessades en la seva implementació. En aquest punt tindrà molta importància el bon funcionament de la Comissió Transversal d'Igualtat que haurà de vetllar perquè la tasca d'aquest grup de seguiment i avaluació sigui real. Aquest grup es podrà reunir periòdicament per valorar si s'està complint

amb els terminis i les accions previstes tenint en compte els següents criteris (sens perjudici d'altres que es considerin oportuns):

- Pertinença (si les accions proposades es corresponen amb les necessitats detectades).
- Eficàcia (comprovar si el que es pretenia s'ha complert, si les accions són eficaces).
- Eficiència (relació entre els resultats obtinguts i el seu cost).
- Viabilitat o sostenibilitat (resultats que es mantinguin i fins i tot millorin en el temps o el que és igual: que no depenguin de la injecció puntual de recursos).

D'aquesta manera, es podran reconduir les activitats, en cas que fos necessari, per tal que s'apropin el màxim possible a l'objectiu que pretenien aconseguir.

Per poder realitzar aquesta avaluació de la manera més òptima, més enllà dels indicadors ja proposats en aquest Pla, és recomanable que s'estableixin un seguit de mecanismes quantitius i qualitius que es vagin adaptant a la realitat canviant i facin possible l'avaluació del Pla de la manera més acurada possible. Cal que aquests indicadors es defineixin amb perspectiva de gènere, tenint en compte el recull de dades desagregades per sexe i posant atenció a les diferències de gènere existents en cada àmbit i a cada moment.

Així mateix, quan s'estigui arribant al punt de finalització de la vigència del Pla, caldrà que les persones responsables es reunixin per fer una avaluació final del mateix, detectar les principals necessitats, i traçar propostes per a la seva actualització.

Finalment, per facilitar la tasca de seguiment i avaluació s'annexen al final d'aquest Pla dos models de fitxa de seguiment i avaluació de les diverses accions previstes, per tal d'unificar els criteris de revisió i control de tots els àmbits de la planificació.

CONCLUSIONS

Durant els últims anys, degut a una creixent consciència social al voltant de la igualtat de gènere, s'han definit un seguit de polítiques i normatives orientades a millorar la situació social, econòmica i política de les dones, però això no són més que polítiques sectorials que ataquen problemàtiques concretes. Cal reconèixer que això no és suficient i que les administracions han de treballar activament per fer palès que la societat, fins ara, s'ha organitzat al voltant d'un fals paradigma de neutralitat androcèntric, que mesurava totes les coses des de la mirada masculina.

Les polítiques de gènere, aquelles que aposten realment per garantir la igualtat d'oportunitats entre dones i homes han de tenir en compte aspectes com la divisió sexual del treball, els rols i estereotips i els principals agents socialitzadors encarregats de la seva perpetuació (mitjans de comunicació, escola, família...) per tal de dissenyar accions integrals que apostin per una veritable igualtat.

Per poder complir amb aquest gran objectiu, és fonamental que el personal encarregat d'implementar les accions dissenyades tingui una bona formació en perspectiva de gènere i hagi desenvolupat una consciència contra el sexisme i les discriminacions que l'acompanyen. A més, cal que exerciti la visió transversal d'aquestes discriminacions tenint en compte els diversos factors que hi participen com són l'edat, l'origen racial, la classe social, etc.

Cal que el govern es comprometi, però que s'hi impliquin totes les forces polítiques, per tal que les accions proposades siguin realment aplicables al llarg del temps, sigui quina sigui la força que governi a cada moment. A més, cal buscar mecanismes per fer arribar les seves previsions a tots els sectors de la població, amb especial atenció a un sector concret de dones amb dificultats econòmiques o en risc d'exclusió social que poden ser-ne receptores d'especial interès i que acostumen a tenir dificultats d'accés a la informació.

Per tot això, cal que hi hagi una implicació activa i decidida per part de tots els agents responsables: administració, entitats i el conjunt de la ciutadania.

REFERÈNCIES

Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'Igualtat efectiva entre dones i homes

Llei 5/2008, de 24 d'abril, del Dret de les dones a eradicar la violència masclista

Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, d'Igualtat efectiva entre dones i homes

Estatut d'autonomia de Catalunya (2006)

Pla Local de Polítiques de Dones d'Ascó 2012 – 2015

Presentació de les bones pràctiques del Departament de Joventut del Consell Comarcal de la Ribera d'Ebre: <http://www.joventut.info/bonespractiques/wp-content/uploads/2016/03/Kant-per-la-igualtat-Mem%C3%B2ria-2012-2015.pdf>

Protocol per l'abordatge de la violència masclista a les Terres de l'Ebre: http://dones.gencat.cat/web/.content/03_ambits/docs/vm_protocol_terres_ebre.pdf

CARRASCO BENGOA, Cristina (2006) Estadístiques sota sospita: proposta de nous indicadors des de l'experiència femenina; Col·lecció Eines, nº 7. Barcelona: Institut Català de les Dones.

Institut d'Estadística de Catalunya: www.idescat.cat

Instituto Nacional de Estadística: www.ine.es

Observatori "Dones, homes i vida quotidiana": www.iobservatori.org

MODELS DE FITXES DE SEGUIMENT I AVALUACIÓ

FITXA DE SEGUIMENT DE L'ACCIÓ											
1. IDENTIFICACIÓ DE L'ACCIÓ											
Nom de l'acció											
Objectiu											
Departaments responsables											
Persona responsable											
Període de seguiment											
Data											
Emplenat per											
<p>Caràcter de l'actuació</p> <table border="1"> <tr> <td>Finalista</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Continua</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Any actual</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Tots els anys</td> <td></td> </tr> </table>		Finalista		Continua		Any actual		Tots els anys			
Finalista											
Continua											
Any actual											
Tots els anys											
Pressupost estimat											
2. DESENVOLUPAMENT DE L'ACCIÓ											
Activitats realitzades											
Data d'inici											
Durada prevista											
Assoliment d'objectius	<table border="1"> <tr> <td>Cap</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Baix</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mig</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Alt</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Total</td> <td></td> </tr> </table>	Cap		Baix		Mig		Alt		Total	
Cap											
Baix											
Mig											
Alt											
Total											
Nivell d'execució	<table border="1"> <tr> <td>Cap</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Baix</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mig</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Alt</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Completa</td> <td></td> </tr> </table>	Cap		Baix		Mig		Alt		Completa	
Cap											
Baix											
Mig											
Alt											
Completa											

Indicadors de seguiment previstos															
En cas de no desenvolupament de l'acció cal emplenar:	<table border="1"> <tr> <td>Manca de RH</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Manca de recursos materials</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Manca de temps</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Manca de participació</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Descoordinació entre departaments</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Desconeixement del desenvolupament</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Altres</td> <td></td> </tr> </table>	Manca de RH		Manca de recursos materials		Manca de temps		Manca de participació		Descoordinació entre departaments		Desconeixement del desenvolupament		Altres	
Manca de RH															
Manca de recursos materials															
Manca de temps															
Manca de participació															
Descoordinació entre departaments															
Desconeixement del desenvolupament															
Altres															

3. RESULTATS							
Resultats obtinguts segons indicadors							
Valoració dels resultats	<table border="1"> <tr> <td>Ha millorat</td> <td></td> </tr> <tr> <td>No s'ha modificat</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ha empitjorat</td> <td></td> </tr> </table>	Ha millorat		No s'ha modificat		Ha empitjorat	
Ha millorat							
No s'ha modificat							
Ha empitjorat							

4. INCIDÈNCIES EN EL DESENVOLUPAMENT DE L'ACCIÓ	
Dificultats i obstacles	Solucions adoptades
Modificacions incorporades	Pautes per la continuïtat de l'acció

FITXA D'AVALUACIÓ DE L'ACCIÓ

1. INTRODUCCIÓ

Període d'avaluació	
Data	
Emplenat per	

2. AVALUACIÓ DELS RESULTATS

Grau de compliment dels objectius

Objectiu 1	<table border="1"> <tr><td>Cap</td><td></td></tr> <tr><td>Baix</td><td></td></tr> <tr><td>Mig</td><td></td></tr> <tr><td>Alt</td><td></td></tr> <tr><td>Total</td><td></td></tr> </table>	Cap		Baix		Mig		Alt		Total	
Cap											
Baix											
Mig											
Alt											
Total											
Objectiu 2	<table border="1"> <tr><td>Cap</td><td></td></tr> <tr><td>Baix</td><td></td></tr> <tr><td>Mig</td><td></td></tr> <tr><td>Alt</td><td></td></tr> <tr><td>Total</td><td></td></tr> </table>	Cap		Baix		Mig		Alt		Total	
Cap											
Baix											
Mig											
Alt											
Total											
Objectiu 3	<table border="1"> <tr><td>Cap</td><td></td></tr> <tr><td>Baix</td><td></td></tr> <tr><td>Mig</td><td></td></tr> <tr><td>Alt</td><td></td></tr> <tr><td>Total</td><td></td></tr> </table>	Cap		Baix		Mig		Alt		Total	
Cap											
Baix											
Mig											
Alt											
Total											

**La taula es pot ampliar en funció dels objectius previstos per a cada àmbit d'actuació*

Grau d'execució de les accions

Acció 1	<table border="1"> <tr><td>Cap</td><td></td></tr> <tr><td>Baix</td><td></td></tr> <tr><td>Mig</td><td></td></tr> <tr><td>Alt</td><td></td></tr> <tr><td>Completa</td><td></td></tr> </table>	Cap		Baix		Mig		Alt		Completa	
Cap											
Baix											
Mig											
Alt											
Completa											
Acció 2	<table border="1"> <tr><td>Cap</td><td></td></tr> <tr><td>Baix</td><td></td></tr> <tr><td>Mig</td><td></td></tr> <tr><td>Alt</td><td></td></tr> <tr><td>Completa</td><td></td></tr> </table>	Cap		Baix		Mig		Alt		Completa	
Cap											
Baix											
Mig											
Alt											
Completa											

Acció 3	Cap	
	Baix	
	Mig	
	Alt	
	Completa	

**La taula es pot ampliar en funció de les accions previstes per a cada àmbit d'actuació*

Grau d'execució del Pla complert	Cap	
	Baix	
	Mig	
	Alt	
	Completa	

3. AVALUACIÓ DEL PROCÉS	
Dificultats i obstacles	Solucions adoptades
Modificacions incorporades	

4. NOVES NECESSITATS DETECTADES

5. PROPOSTES DE MILLORA